

קשר איתן

בטאון קהילות ויזניץ

בס"ד, גיליון 200 • ערענ' וירא • ט"ז מרחשוון תשפ"ו

מח
עמוד הא"ש
ה'אהבת
שלום'
זי"ע

200
שנה
להסתלקות
רבנו הק'
מבונן דרכנו

'קשר איתן' מציין מאתיים גליונות בהודי' ובתפילה

שורות סיכום שהן התחלה - בס"ד מרובה בפתח גליון המאתיים

ויזניץ לפרקי היסטוריה עשירים ומרתקים במיוחד: החל מראש שלשלת הזהב הרה"ק רבי יעקב קאפיל חסיד זי"ע, דרך מרנן ורבנן רבותינו הקדושים שבעת הרועים לבית קאסוב-ויזניץ זי"ע, ועד לימינו אנו - בצל הנהגתו הרוממה של עטרת ראשנו ותפארתנו, מרן אדמו"ר שליט"א.

במעלה רבת השנים - למעלה ממאתיים וחמישים שנות מלכותם של רבותינו הק' - נכתבו ונשמרו תילי תילים של מאמרי הגות והשקפה, חסידות והנהגה, סיפורים ועובדות, הליכות והלכות, וכל פרט מהם משמש מקור חיים ומעיין נובע לדורות.

תהילה להשי"ת - צומחים לפנינו צעירי הצאן, דור ההמשך של בית ויזניץ. אותם גדיים אשר ברבות הימים יהיו תיישים, צמאים הם לדבר ד', לקרוא ולשמוע דברי חסידות ברוח ישראל סבא קדישא. לא רק הצעירים - כל חסיד ויזניץ, בכל גיל

ובכל מקום, מוצא את מקומו הטבעי בין דפי הביטאון, המלא מזן אן אז מדשן ביתם ומאוצרם המנוצר של אבותינו ורבותינו כשמו כן הוא - 'קשר איתן'. עם היותו מחבר ומקשר את כל

עומדים אנו בסייעתא דשמיא בפתחו של גליון ה-200. אנו מביטים שוב ושוב במספר העגול המתנוסס בראש שער ביטאון 'קשר איתן' ולא מאמינים. היינו כחולמים, כפשוטו. חודש אחר חודש, שנה אחר שנה, גליון רודף גליון - ובשנים האחרונות זוכים אנו אף להופעה סדירה בס"ד דבר שבת בשבתו.

משאות קודש ומסות תורניות מהיכלם של צדיקי שושלת הזהב זי"ע, עוד מאמרים ומחקרים מרתקים על היסטוריית המופת של רבותינו הקדושים זי"ע, ועוד יריעות נכבדות לזכרם של חסידים הראשונים; עוד סקירות על התפתחות קהילותינו הק' בכל אתר ואתר, ועוד העמדת נרות זיכרון לדמותם של אנשי אמונה אשר אינם איתנו עוד.

עת שמחה היא לנו כהיום הזה - כאשר שופרה של חצר הקודש ויזניץ נושא ברמה מאתיים גליונות הוד. כי לא הרי 'קשר איתן' כשאר גליונות וכתבי עת למיניהם; עיתון חסידי, קטן כגדול, אם אין לו מתווה דרך ומורה הוראותיו המכוון כל דרכיו, הרי הוא עלול להיות חלילה כלי שאינו ראוי.

על כן, הזכות והחובה מוטלות עלינו להביא לפני הקוראים שיחי, אנשי שלומנו בכל מקומות מושבותיהם, סולת נקיה ומנופה היטב - דברי טעם ויראת שמים, כזה הראוי לעלות על שולחן מלכים ולהיכנס אל בתיהם של חסידים ואנשי מעשה. והדברים ניכרים: עמודי הגליון מלאי התוכן מעוררים תגובות נלהבות בקרב הקוראים מידי חודש בחודשו.

השבח להשי"ת, כל אחד מן הגליונות התקבל בהתלהבות ונקרא בשקיקה על ידי המוני קוראים בתפוצות תבל, אף מעבר לחוגי אנ"ש - וכולם בירכו עליו ברכת הנהנין בפה מלא שבח והלל. מי מילל ומי פילל כי תוך זמן קצר יגיע הביטאון לרמה כה גבוהה, וכי ניתן יהיה למלא מאתיים גליונות שלמים ביצירות חדשות, במאמרים מקוריים ומעוררי עניין, באור חסידי חי ונושם וזאת למודעי, כי שליחות קודש היא לנו. זכתה חצר הקודש

הפתרון המוקד החינוכי: הפתרון לכל אתגר

לא התאמצתי בכלל לפרנסתי והפכתי למולטי-מיליונר!

שגור היה על לשונם של 'אנשים של פעם', כשהיה ילד נופל ונחבט ומגיע לבכות, שהיו מנחמים אותו לאמור: "ביך די חתונה וועט דאס אריבער גיין", עד החתונה זה יעבור. כי כך הקב"ה ברא את הגוף, רבים הם המכאובים והחבלות שעוברים לבד, עם השנים.

משום מה, יש הרבה פעמים תחושה דומה גם לבעיות הנוגעות לנפש או לאישיות של הילד.

ההורים מזהים שהילד במצוקה כלשהי, אם מבחינה רגשית, אם מבחינה חברתית ואם מבחינת יכולת לימוד והבנה, הקשבה, ריכוז. והם בטוחים ש"זה יעבור".

ובכן, צר להיווכח במציאות: כמו שאם מישהו יספר לנו שהוא לא עשה כלום והוא הפך למולטי-מיליונר נסתכל עליו כעל נבער וחסר דעת. בדייק כך, והרבה יותר מכך, אל לנו להאמין לסיפורים שהלב לפעמים מספר לעצמו 'זה יעבור'. לא וגם לא (ואם תגידו 'אפשר לזכות בלוטו ולהפוך למיליונר', זו ההגדרה הנכונה: כמירב הסיכויים לזכות בלוטו, כך הם הסיכויים שהבעיה תיפתר בכוחות עצמה). ברוך השם שיש כיום את כל דרכי הטיפול והסיוע, ההכוונה והחונכות, שמסוגלים להעלות כל תלמיד (ללא יוצא מן הכלל!) אל דרך המלך, בסייעתא דשמיא.

מרגיש שהבן שלך יכול להצליח יותר אילו היה מקבל הכוונה וסיוע?
אל תמתין שדברים ישתנו מאליהם.
פנה אל המוקד החינוכי וקבל את ההכוונה החינוכית המדויקת.

המסקנה:

לא חושבים פעמיים לפני שמחיינים:

1700.55.15.18

אנשי שלומנו תחת דגלו של מרן אדמו"ר שליט"א בקשר איתן ואמיץ ביותר, זוכה הוא לתת ביטוי ולמקום של כבוד בכלל חצרות הקודש של גזע בית ויזניץ. מלבד היותו במה מרכזית לדברות קדשו של מרן שליט"א ולענייני ממלכת ויזניץ, הקריאה בביטאון המנופה מכל רוחות זרות, הרי היא מוצא ומפלט מכל הקורה מחוץ למחנה ישראל.

התכנים נבחרים בקפידה על ידי צוות העורכים המסור, בשיטתו מערך הבקרה והפיקוח ההדוק וזהו סוד הצלחתו המרשימה של הביטאון, שהצליח לקצור ברינה מאתיים גיליונות בסייעתא דשמיא לאחר זריעה בדמעה ובעמל קודש "כשם שאי אפשר לבר בלא תבן, ואין אש בלא עשן, כך אין אדם בלי שיטעה ואין שלם בעולם, כי רק הצור תמים פעלו וכל דרכיו משפט, ולכן אין להאשים לאדם שנמצא בו איזה דבר שאינו טוב שאף הוא כמוהו נמצאים בו חסרונות". גם אנו למרות כל ההשתדלויות הרבות, פעמים ששגינו, חרגנו, הרחקנו כתוב או פרסום וע"כ התנצלותנו בפני קהל הקוראים אשר שלנו - שלהם הם. וזאת למודעי, כי הערות והארות נשמעים ונקראים בחיבה ובאהבה, כי כולנו דבר אחד מבקשים, לעבדו שכם אחד, בטהרת לב וטוהר מילה וכאשר אנו עומדים על סף מאתיים גליונות של אור, חסידות ויראת שמים - אנו חשים יראה והוד ושפתותינו שבח והודאה להשי"ת על הזכות, ותפילה שיזכנו לעוד רבות בשנים להמשיך לשאת ברמה את שופרה של חצר הקודש ויזניץ, להאדיר את שם החסידות, ולהאיר את הלבבות באור תורתם של רבותינו הקדושים ז"ע ותחת הנהגתו הרוממה של מרן אדמו"ר שליט"א עד ביאת ינון

ברגשי הודיה ורחשי תפילה להשי"ת

המערכת

נקודת אהבה והתחדשות, ורגשי לב הומים צועקים בגליון המאתיים

ליקוד אש מלהטות.

ועל כך בא רבנו שליט"א ואומר, "אשר יאמר היום בהר ד' יראה", במעשה העקידה נשפע על כל ישראל שייאמה, ממש כמו 'היום' אותו יום של עקידת יצחק, ש'בהר ד' יראה'. "מתרוממת נפש כל איש ישראל ונפקחים עיניו לראות אלקותו יתברך, לראות אלקות, כפשוטו, יעדער יוד זעהט מיט די אויגן דעם אויבערשטן, על כל צעד ושעל". [דא"ח וירא תשע"ט].

"הנה, החכמה היא מקור השכל וההבנה, והיא למעלה מהבינה, שהוא הבנת השכל והשגתו, והחכמה היא למעלה מההבנה וההשגה, והיא מקור להן. וזהו לשון חכמה, כ"ח מ"ה, שהוא מה שאינו מושג ומובן ואינו נתפס בהשגה עדיין, ולכן מתלבש בה אור אין סוף ברוך הוא דלית מחשבה תפיסא ביה כלל. ולכן, כל ישראל, אפילו הנשים ועמי הארץ, הם מאמינים בד', שהאמונה היא למעלה מן הדעת וההשגה... ולכן, אפילו קל שבקלים ופושעי ישראל מוסרים נפשם על קדושת ד' על הרוב, וסובלים עינויים קשים שלא לכפור בד' אחד, ואף אם הם בורים ועמי הארץ ואין יודעים גדולת ד', וגם במעט שידועים אין מתבוננים כלל, ואין מוסרים נפשם מחמת דעת והתבוננות בד' כלל, אלא בלי שום דעת והתבוננות, רק כאילו הוא דבר שאי אפשר כלל לכפור בד' אחד, בלי שום טעם וטענה ומענה כלל." [תניא פי"ח]

פרשת וירא, היא שבת של ראש השנה. כי זהו ראש השנה,

משהלך אברהם אבינו ועקד את יצחק בנו אשר אהב על גבי המזבח כדבר ד' - מגלים לנו רבותינו מאורי החסידות - באותה שעה המשיך לכל איש ישראל באשר הוא שם נקודת אהבה מסותרת וחקוקה על הלבבות, נקודת אמונה של 'למעלה מטעם ודעת'. ואותה אהבה אל השי"ת, לא מכח הבנה או השגה כלשהו היא נובעת, לא מכח הסקת מסקנה כלשהו שמוכרח להיות שיש בורא לעולם היא באה. אלא פשוט, כי הוא רואה את השי"ת לנגד עיניו.

שכן, מדרגת הבנה והשגה ואמונה מתוך התבוננות, השיג אברהם אבינו עליו השלום כבר בהיותו כבן שלש כשהכיר את בוראו והבין כי יש מנהיג לבירה. ואותה מדרגה יודע כל איש ישראל בראותו עולם כמנהגו נוהג, ויודע כי 'בדבר ד' שמים נעשו', וכמאמרו של הבעש"ט הקדוש "לעולם ד' דברך ניצב בשמים", שדברו של השי"ת ניצב ועומד ומחיה ומהווה את העולם כולו בכל רגע ובכל שעה.

אלא שבמעשה העקידה, הנחיל אברהם אבינו לבניו מדרגה נוספת ועילאית יותר. הוא חקק את האמונה על לבבם בצורה שאיננה ניתנת למחיקה עולמית. יהיה מה שיהיה, יהיה באיזה מעמד ומצב שיהיה. 'אחלים עוממות' כרגילות לשון רבנו שליט"א. כאותו גחל שלמרות עמימותו מרחשת בו אש תמיד לא תכבה. את הנקודה הפנימית לא יוכל לכבות. ניצוץ אחד יבוא ויבעירהו

מוציא שבת

עפולה	חיפה	ביתר	בית שמש	מודיעין	אלעד	אשדוד	ירושלים	בני ברק
05:21	05:22	05:23	05:23	05:23	05:23	05:24	05:22	05:23

הדלקת נרות

עפולה	חיפה	ביתר	בית שמש	מודיעין	אלעד	אשדוד	ירושלים	בני ברק
04:12	04:10	04:08	04:15	04:15	04:25	04:14	04:09	04:23

יו"ל בס"ד ע"י: קשר איתן הוצאה לאור | באישור וועדת ה"ל שע"י בד"צ דקה"ק
כתובת: רח' תורת חיים 7 בני-ברק | טל: 03-7174233 | דוא"ל: ke@i-m-wiznitz.com
פרסום: 03-6777647 | טל מסר להערות והארות: 052-7661829 | m61829@gmail.com

גליון
שבועי

קשר איתן

לא קלה היתה הדרך עד הנה, מלאה מהמורות, עיקולי דרכים, משברי ים, קשיים ומניעות, שכל אחת מהם, עלולה היתה להשבית את ספינת 'קשר איתן' המנווטת את דרכה, על כל התלאה אשר מצאתהו בדרך.

המאמץ הוא כביר ואין לתארו עלי גליון. ההשקעה היא עצומה מכדי שנוכל להביעה במילים. עבודות האיסוף, העריכה, העימוד, וכמובן – מימון הגליון בדמים מרובים מדי שבוע בשבוע, דורשים מאמץ כביר ומאחד של כל חברי המערכת כאחד. דמים – כפשוטם וכמשמעם – יזע

**ספרה שעל גבי גליון,
יש לה תפקיד מכריע.
היא כמו תמרור אזהרה
ודרבון גם יחד. המספר
כמו זועק ואומר בקול
- אל תרפה, אתה חלק
מתוך מסע, אתה צעד
נוסף וחשוב מאד,
שאינ לוותר עליו. אתה
בעצם חלק מתמונת
פאזל כוללת ומקיפה.**

ודמעות מושקעים בזריעה – מדי שבוע בשבוע, כדי שקוראינו בכל רחבי תבל יוכלו לקצור ברינה. הערכה כבירה ועמוקה מובעת כאן לצוות המערכת, הסופרים והחוקרים ורושמי הקורות, שזכות כבירה ועצומה היא לי להימנות על חבורתא הדין. לעומדים על גבינו, צוות העריכה, הנהלת הבטאון, רבני המערכת ומבקריה.

ומעל לכל, לרבבות אלפי קוראים נאמנים בכל רחבי תבל – קהל עם ועדה שחורג בהרבה ממסגרת אנ"ש ומקיף מגזרים ועדות בכל רחבי תבל – על עידודיהם וחיוזוקיהם, על תגובותיהם, הערותיהם הבונות והמחכימות, על דרישה ותביעה להוסיף ולהרבות ולהגדיל ולפרוץ גבולות ושערים. רק בכוחם ובשליחותם יכולים לנו זאת.

על הכל ד' אלוקיני אנחנו מודים לך. ומתחננים אל השי"ת, עד הנה עזרונו רחמך ואל תטשנו ד' אלקינו לנצח!

כפשוטו, במעשה העקידה נפעלת התחדשות המלכת השי"ת וההנהגה של 'ידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו ד' אלקי ישראל מלך'. מציינים אנו בעצם יום השבת את שנת המאתיים להסתלקות רבנו הק' ה'אהבת שלום' זי"ע. רבנו אשר חידש את המלוכה ואת דרך עבודת השי"ת מתוך התלהבות פנימית הבאה מן ההתחדשות מדי שבת בשבתו. ואותה הנחיל לנו ולבנינו עד עולם, לבעור באש בקדושת שבת קודש, בתפילה, בתורה, במצוה, בכל דבר טוב. 'לראות את השי"ת' כפשוטו. מיט א נאנטקייט. בהר ד' יראה. וכמו אברהם אבינו בשעתו, אשר מעיד עליו השי"ת בפרשתנו 'כי ידעתי למען אשר יצוה את בניו ואת אחרייו ושמרו דרך ד' – צווה זאת רבנו ה'אהבת שלום' לזרעו אחרינו, כאיגרת הקודש אשר קיבל מרבו הקדוש: 'שיתחדש המלוכה שלו, שלא יזוז ממנו ומבניו ובני בניו מעתה ועד עולם'.

התחדשות מלוכה זו באה שוב לידי ביטוי, בחסדי ד' אשר גברו עלינו בשבת קודש זו, בהתגלות הגדולה שהביאה לידי אמונה פשוטה לשעה ולדורות.

וכמו אות משמים, 'התחדשות' משלנו יש לנו, בציון דרך מרגש במיוחד, עם הופעת גליון המאתיים של בטאונו 'קשר איתן'. יתכן שלקורא הממוצע נראה המספר המצויין על גבי הגליון כמו ספרה סתמית. אך לחברי המערכת, כל ספרה נוספת, היא ציון דרך. בוודאי ובוודאי כשמעגל מרגש מושלם והולך.

ספרה שעל גבי גליון, יש לה תפקיד מכריע. היא כמו תמרור אזהרה ודרבון גם יחד. המספר כמו זועק ואומר בקול – אל תרפה, אתה חלק מתוך מסע, אתה צעד נוסף וחשוב מאד, שאין לוותר עליו. אתה בעצם חלק מתמונת פאזל כוללת ומקיפה.

וכמו בכל ציון דרך בחיי האדם, כמו הורים נרגשים המלווים את דרכם של מחמדם, רואים אותו הולך וגדל, מעולל לפעוט, מפעוט לרך, מרך לגדי, מגדי לתיש. כך גם בטאונו, שאף הוא – נשמה ורוח ועור וגידים בו. תחילתו בגליון תקופתי, משם לגליון חודשי. עלה הרים וירד בקעות, ובשנתיים האחרונות, יחד עם גליון השמחה המאחד לבבות 'קול מצהלוח' – מופיע מדי שבוע בשבוע בס"ד.

לבית היהודי יש מענה ייחודי

'בית כהלכה'
03-3065310

שלוה
בארמנותן
מספר אישורי שירות לקוחות
יחסות איתנים לבתי הכנסת בארמנותן

דאשון-חמישי 19:30-20:30	שישי וערבי חג 13:00-14:00	מוצ"ש וחגים 22:00-23:00
-----------------------------------	-------------------------------------	-----------------------------------

עיונים ביסודות הספר הקדוש "אהבת שלום"

ישמחו במלכותך שומרי שבת

נוספים בספרו שנראים לעיני כל מתבונן, כמו עניין ארץ ישראל וקדושתה, שעסק בזאת גם הרבה למעשה, וכתואר הייחודי המעשי שכתבו על מצבתו 'מחזק ידי יושבי ארצנו הקדושה', שהפך מאז לתואר על מצבות נוספות מיוצ"ח. וכן ענייני אהבת ישראל הרבים שבספרו שדיבר וגם עסק בזאת באופן 'אשר לא נשמע כמוהו' כעדות הרה"צ משה בערגער - הגר ז"ל מהדיר 'אהב"ש תניינא':

"ואמנם מלבד מדרגות קדושתו הייתה אהבתו לכלל ישראל אין שיעור, וכאשר בא לפניו איש ישראל לספר לצרותיו ודאגותיו היה נראה עין בעין כיגיעתו עד לב ונפש והיה ממש כמו צרתו וצערו. והיה דרכו בקודש לנטוע בין אנשי שלומיו אהבת רעים שישגיחו אחד על חברו ובצרת אחד יצר גם לרעהו, למען ימהר להחיש לו עזר בכל אשר יוכל. והיה מתנהג עם אנשי שלומיו באהבה ואחוה והסברת פנים אשר לא נשמע כמוהו למען יטע וישרש בין כולם אהבה."

ומכלל זאת גם את המסכת הגדולה של ענייני ההתקשרות לצדיקים והנהגתם עם תלמידיהם, שהם עניינים מחודשים וייחודיים מאוד בספרו והם ע"ד הרה"ק ר"א מליזענסק ותלמידיו. וגם סדר עבודת ה' המחוייבים בהתחדשות של אהבת דודים ואהבת רעים, מונחים המופיעים כמעט רק בספרו הק'. כמו כן חובת ההתלהבות הדרושה להיות בתורה ותפילה ואף בצדקה ובהכנה לשבת, ושהיא ממש גאולה לנפש בעודה בעוה"ז. הנה כל אלו הם שיטה שלמה דרך ייחודית ובולטת מאוד בתוך דרכי החסידות, ובפרט עבודת השבת שהיא המרכזית בה, שראוי ללמדה ולהכירה בעומק.

'שלושה עמודי עולם'

הנה כבר בהקדמת 'בני המחבר' לספר אהבת שלום החתומה ע"י חדב"נ הרה"ק רבי גרשון מראזדיל זצ"ל בעל 'עבודת הגרשוני', יש כבר מעין סיכום וריכוז עיקרי העניינים של הספר, שעל כן קראו אותו 'אהבת שלום', והם שלושה עמודי השלום - שבת, צדקה, וקדושת הגוף.

"וריבוי אמרותיו הנאמנים והיקרים על שלושה עמודי עולם... הלא המה שלושה נפלאות, בקדושת שבת קודש הניתנה במרה. ובנתינת צדקה אשר עליה קורעין גזר דין של ע' שנה. ובתיקון אות ברית קודש אשר עליו עמדו חכמינו ז"ל במורא. שלושה המה מטיבי לכת להעמיד על תלם במהרה... ועל פי הרוב בשלושה דברים האלה שם לידידי סוד דתו, כאשר עיניכם תחזינה מישרים יהיו מבוארים."

ובאמת אכן עיקר חידוש של רבינו בספרו ובדברי תורתו, הוא בתורת השבת ועבודתה, שהיא עניין קורת הרוח והנייחא דרוחא שאותה מפיק היהודי בעבודתו הרוחנית והגשמית שהציבה כעניין המרכזי בכל עבודת ה' של היהודי. וכעדות רביה"ק בעל 'אמרי חיים' זי"ע ("ח"ג לר"ה ד"ה ידידים): "הר"ת של אהבת שלום כהראשי תיבות של את שבתותי, א"ש. והמעין בספרו הקדוש יראה שברוב מאמריו מדבר משב"ק."

באהבה ואחוה והסברת פנים

ומכל מקום אלו רק הדברים המרכזיים, והם נראים כג' דברים שאין ביניהם קשר ענייני. וישנם הרי עניינים ייחודיים

מרועה אחד ניתנו

וכבר כתב הרה"ק מפיאסעצנא ב'מבוא השערים' – פרק ח, אשר ניתן להכיר ולהבחין בשונות דרכי החסידות השונים של גדולי תלמידי הבעש"ט והמגיד, שכל אחד מהם גילה 'דרך חדש בחסידות' אף שלרועה אחד נסעו וממנו יצאו.

"הנה כבר דברנו לעיל מן פרישות הדרכים דרכי קודש אשר בחסידות. וכן ה' שהתלמידים הקדושים בעלי החברייא, אחר שנסתלק רבם ויהיו הם למנהיגי עדות מישראל לעצמם, כמעט כל אחד מהקדושים גילה דרך חדש בחסידות, ואף שלמשל הקדושים זקני הרבי ר"א מלזענסק, המגיד מקאזניץ הרה"ק ר"א הגדול מקארלין, והרב זצוקל"ה, אל רבי אחד נסעו, אל הרבי ר"ד זצוקללה"ה, וחסידות אחת קבלו, מ"מ גם אנו בקוצר רוחנו ובקטנות מוחנו רואים שדרך החסידות אשר בספה"ק נועם אלימלך לבדו, של ספרי המגיד מקאזניץ לבדו, הרה"ק ר"א הגדול מקארלין, של הרב זצוקללה"ה לבדו, ודרך הקודש דקארלין לבדו".

וב'הכשרת האברכים' – פרק ה' אף הגדיר ואפיין את דרך ה'רב' בעל התניא כעבודה הבנויה על ההשגה והבנה של 'גדלותו ית' שלפנים מן אותיות השמות כנוייהן ואותיותיהן {וכפי שהייתה דרך הצדיקים לבית זידיטשוב וקאמארנא} ואת דרך בית קארלין כ'עבודה בכוח ובאמונה פשוטה'. הנעשית במסירות נפש ב'גייעה ובכוח והאראוונאי'. אפשר שכן עלינו להגדיר את דרכנו דרך בעל אהבת שלום. "את פרשת הדרכים דרכי הקודש גם בראשית החסידות.

אף שכלם ממקום קדוש אחד יהלכון מההתגלות של קדושתו הבעש"ט זצוקללה"ה. בדרך קודש אחד יסדו את הכל על ההשגה. לא כוונות יחודי אותיות השמות והעולמות בלבד ה' יסוד דרך קדשם, ולא זו בלבד צורת המחשבה. הנראה על פני כל עבודתם. רק אדרבה בכל הכוונות ויחודים של האר"י הקדוש זצ"ל שכוונו ויחדו, צורת עבודת המחשבה המיוחדת של החסידות על פניהם נראה... עבודת המחשבה בדרך החסידות ועבודתה, צורת דרכם. היא להשיג השגות עילאות, לא רק צירופי ויחודי השמות ואותיותיהם לבד, רק גם להרבות במחשבות מגדלותו ית' שלפנים מן אותיות השמות כנוייהן ואותיותיהם. ולא מגדלות שבעולמות העילאות לבד, רק גם מגדלותו שבעולם הזה, כיון שגם בעולם הזה נמשכה תוספת ריבוי קדושה והתגלות מגדלותו ית', ע"י ההתגלות זו של הבעש"ט זצוקללה"ה... ועל דרך ה'ב' של החסידות, דיוקן של עבודה בכוח ובאמונה פשוטה, נראה קדושת נשמת ישראל אשר בכל איש גלות מקרבנו. והקדושה אשר עליו להמשיך ממרום, גבוה הרבה מדעת והשגת האיש גם מכוח ויכולתו, רק שד' ית' ברא את העולמות כדי שיעבדהו איש הישראלי, ובכוח הבלתי מוגבל, עשה הפלא הזה שנתן את רוממות העילאית הזאת בעבודתו של הישראלי, לכן רק בעבודתו, כלי קודש הזה מתגלה בו, ודוקא כשעובד בכוח וביגיעה ובהארוואניא {כפי הבטוי השגור אצל קדושי קארלין זצוקללה"ה}. כי רק זו היא עבודה שלימה עבודה במסירות נפש לפניו ית'.

וכמו שמצינו בדברי ה'רב' בעל התניא את עבודת ה'התבוננות' במחשבת האלוקות כעצה וכדרך איך תהיה עבודת

כלום, כי לא היה לו חיות מצד עצמו, רק מה שלקח מאברהם ויעקב ויוסף והוא בחינת אדם. וארץ ישראל היא גם כן בחינת מלכות כנודע... והיא בחינת מקום. ושבת קודש היא גם כן בחינת מלכות, דלית לה מגרמה כלום, רק מה שמכין מששת ימי המעשה, והם שלושה ימים קמי שבתא ושלושה ימים בתר שבתא, והיא בחינת זמן. וכל אחד משלוש בחינות הנ"ל כלול מכולם, היינו שיש בכל אחד מהבחינות הנ"ל כל שלוש הבחינות, היינו מקום אדם זמן. כי זמן הוא גם כן ראשי תיבות זמן מקום נפש. נמצא שיש לבחינת מלכות שלוש פעמים זמן, כי זמן הוא ראשי תיבות של שלוש בחינות הנ"ל."

לית ליה מגרמה כלום

וכמו שאנו רואים כיום במדינות המערביות בזמנינו, שכל קיומם ומציאות מוסדות השלטון שלהם הוא מרצון העם בלבד, ואין הם מציאות לעצמם כלל. אין בהם שלטון של מלך עריץ שיש לו מגרמו מידת גבורה ורציחה להשתלט על ההמונים, או מלך עשיר ורב הון שיש לו מגרמו בכדי לתת ולפתות את ההמונים להסכים לשלטונו. אלא העם ברצונו בלבד הוא מחזיק ממפלגה מסוימת שבראשה עומד אדם מסויים, והוא מתמנה מרצונם למשול, והם מממנים לו את הוצאותיו ואת בית ממשלו ואת כל המוסדות הנחוצים לזאת, הכול למען יכול לקדם את

וכבר כתב הרה"ק מפיאסעצנא ב'מבוא השערים' - פרק ח, אשר ניתן להכיר ולהבחין בשונות דרכי החסידות השונים של גדולי תלמידי הבעש"ט והמגיד, שכל אחד מהם גילה 'דרך חדש בחסידות' אף שלרועה אחד נסעו וממנו יצאו.

תכלית מדינתם. וכל מדינה ומדינה ותכליתה, שיהיו ברווחה והצלחה לפתח מדע וחכמה או לצבור הון או לאכול ולשתות, או להתענג בתענוגי שירים וזמרים וכ' שהיא אצל הגויים בחי' ה'שבת' שלהם וקורת רוחם שלמענה יתאמצו בכל מפעלותיהם. וככה היא גם מלכות שמים כפי שתכננה השי"ת לעיני הבשר שלנו, וכפי הנראה לנו אין לה שום שליטה וממשלה מעצמה ובכוחה, מלבד אלו המחזיקים אותה בנפשם בזמנם ובמקום מיוחד לה. והיא שעונה לגמרי על עמו ישראל בהחזקת העניינים והצדיקים שהם כולם עובדי השי"ת, והקצאת מקום ובית מיוחד

ה' קרובה 'בפיך ובלבבך לעשותו' ולהתגברות על כל היצרים. ולצורך זה נתן תמונה כללית של תורת האדם ונפשותיו הבהמית והאלוקית, המאבק ביניהם על המחשבה הדיבור והמעשה של היהודי, ועצת ההתבוננות בכמה וכמה עניינים שיסייעו להגביר את שליטת הנשמה האלוקית שבמוח על הנשמה הבהמית שבלב, ועל פי זאת הגדיר את הדרך של התפילה והשפלות והצדקה ואהבת ישראל, הכול בסוגי 'התבוננויות' המביאות לזה. כך עלינו להעמיק בכל דרכי תלמידי הבעש"ט והמגיד שכולן אמת לאמתיה ולכן הן מותאמות ומתאימות את עצמן לשורשי הנשמות והארצות של תפוצות ישראל אליהן הוא מגיעה ופועלת על פי יסודות דרך הבעש"ט. ובוודאי שצריך להבין ולהשכיל את הקשר והשייכות שבכל תמונת העבודה בדרך בעל אהבת שלום שעבודת השבת, וכן הצדקה, וארץ ישראל, היא בדרכו העצה והמטרה המרכזיים של כל עבודת ה' של היהודי.

צדקה ב'מקום אדם זמן'

ובס"ד כהתחלה לעניין זה, אפשר שקוטב דרכו הקדושה בעבודת ה' היא, בחי' הצדקה שהיא העשייה והנתינה וההשפעה של היהודי בכל עבודתו ומעשיו, לקיום מלכותו ית' המתקיימים בשלושת ממדי המציאות: עולם שנה נפש. ובראשונה המרכיזת והרחבה שבהם, השבת שהיא ההכנה והנתינה שב'זמן', שהוא ההכנה והנתינה מימות השבוע אל השבת קודש שבה ניכרת מלכות שמים, ובה נכללים כל עבודת התפילה בחול ובשבת. השנייה בחי' ה'נפש' שהיא השפעה והתחברות במידת הצדקה לעני וכן לצדיקים בחי' דוד המלך, ובה נכללים מידת אהבת ישראל וההתקשרות לצדיקים. השלישית היא בחי' ההשפעה והנתינה שב'מקום' הנעשית מחו"ל לארץ ישראל, כמקום המבטא כפשוטו את תכלית ההתמסרות של הבאים אליה למלכות ה'. ושלושה אלו הם נקראים בחי' מלכות, שפירושה שהם תמצית מציאות קיום והכרת מלכותו יתברך בעולמות, שלהם עצמם, דהיינו ליום השבת, לצדיקים ולעניים ולארץ ישראל, כביכול אין כלום משלהם, וכל קיומם הוא מנתינת והכנת ישראל המתקיימת בג' הבחי' והממדים הנ"ל. כבאהבת שלום - פרשת שלח

"דהנה שלוש פעמים כתיב בתורה בשורת הארץ, היינו באברהם אבינו ע"ה כתיב קום התהלך בארץ וגו', וכן ביצחק וכן ביעקב. וידוע שעיקר העבודה היא לתקן שלוש בחינות אלו, היינו 'עולם שנה נפש' והם 'מקום אדם זמן', כמו שאומרים המלך המרום לבדו 'מאז, מאז הוא ראשי תיבות מקום אדם זמן. ובבחינת מלכות יש גם כן שלוש בחינות אלו, היינו מקום אדם זמן, כי דוד המלך ע"ה הוא בחינת מלכות, דלית לה מגרמה

במקום אחר. ועל כן שבת היא עולם המחשבה, ומחשבות טובות יותר בשבת, כי למחשבות טובות צריך תיקון שמירת הברית, ושבת היא עיקר התיקון".

לכל ישראל יש חלק במלכות ב"ד

זו עבודה ששייכת בדרכו לכל קהילה וציבור יחדיו אצל הצדיק וגם לכל אחד ואחד גם באופן פרטי להקים את חלקו במלכות בית דוד, ובזו הוא עצמו יוצא לגאולה מכל מצוקותיו וזכה למלכות שמים. כבאהבת שלום בפרשתן וירא דהנה מבואר אצלנו כמה פעמים שכל אחד ואחד מישראל צריך לראות להשלים חלקו בבנין בית המקדש, ובמלכות בית דוד בחינת מלכות, וכשיושלמו כל החלקים אזי יבוא משיח

שער הספה"ק 'אהבת שלום' שהשתייך לבעל החפץ חיים הגאון רבי ישראל מאיר הכהן ז"ע

צדקנו במהרה בימינו, כי כל אחד מישראל יש לו חלק בבחינת מלכות בית דוד, על דרך הכתוב מה לנו חלק בדוד. ועל דרך זה אנו אומרים בתפלת שמונה עשרה את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח... והעיקר הוא לזה תיקון בחינת יסוד אות ברית קודש, כי על ידי תיקון בחינת יסוד נבנה בנין קומת המלכות, על דרך התיקונים הקדוש מאן דנטיר אות ברית זכה למלכות. ואזי נעשה יחוד יסוד ומלכות ונמתקים כל הדינים, ונשפיעים השפעות קדושות הן בגשמי והן ברוחני. וזה היחוד נקרא בחינת סמיכות גאולה לתפלה, כי בחינת יסוד נקראת גאולה... והנה מי שעושה זה היחוד, שהיא בחינת סמיכות גאולה לתפלה, אזי הוא ממשיך חיות לימים, ופועל ישועות בקרב הימים... ואדרבה מוסיף כח וחיות בימים, והימים בעצמם שמחים לקראתו.

להם. ויחוד זמן מיוחד בכל שבוע בו ייחנו ויתחזקו וישמחו בקורת רוח ונייחא דרוחא במלכותם את ה'.

יסוד ומלכות

הנה כל עבודה זו כאשר היהודי מצליח ומארגן ומאחד את כל יסודות מידותיו ומעשיו וענייניו, בבחי' של 'בכל דרכיך דעה', שלא לבטלם סתם אלא לרכזם לכללות מודעת ומכוונת מטרה, לצורך קיום והחזקת מלכותו יתברך בשלושת הבחי' דלעיל, הנה זה נקרא שכל יסודות מידותיו מאוחדים ופועלים למען מלכותו יתברך. ובלשונו הק' 'יחוד יסוד ומלכות', שהוא מונח רחב היקף המוזכר מאות פעמים בספרו בהרבה השוואות וחובות של עבודה, של התלהבות והתחדשות, הכנה וטהרה ונקיות, שפלות

ושמחה הדרושים להם, שהם מעבר הרבה לבסיס העניין הפשוט של שמבר"ק מן הרע, אלא בקדושה חיובית ופועלת המקימה ומחזיקה במעשים אלה את מלכותו ית' באופן מוחשי, שגולת הכותרת שלהם היא השבת קודש וכל ענייניה. וכמש"כ באהבת שלום - פרשת וישב.

"על דרך

ביאורינו בתפלת אליהו ואנת הוא דקשר לון ומיחד לון. כי התקשרות קאי בשאר ספירות שכל אחד כלול מחבירו, ועל שם זה נקראים שאר הספירות אחים מלשון התקשרות, מלשון מאחין את התפירות, ויחוד הוא יסוד ומלכות. וששת ימי החול נקראים גם כן אחים על שם זה, כי המה נגד ו' הקצות שכל אחד כלול מכולן, ושבת היא רזא דאחד אח ד', יחוד יסוד ומלכות. והנה ידוע שכל עבודת האיש הישראלי בכל הדברים העיקר הוא לעשות יחוד יסוד ומלכות, על דרך הכתוב בכל דרכיך דעה, פירוש דע [אותיות] ה"ו. וזה תלוי בשמירת הברית ותיקונן, היינו על ידי תיקון שמירת הברית מדת יסוד מתקשרים שאר הספירות ביסוד ונעשה יחוד יסוד ומלכות. ועיקר היחוד נעשה בשבת, כי שבת היא עיקר תיקון מדת יסוד, כמבואר אצלנו

ימי מלך

ציוני דרך בחיי
רבינו הק' מרן
ה'אהבת
שלום'
זי"ע

יִפְרַח בְּיָמָיו צְדִיק

עוד יזכור לנו אהבת איתן: יריעת זכרון קדוש לחיי נצח למרן אדמו"ר הרה"ק רבי מנחם מענדל הונצח ע"י הרב אהרן א

ליומא דהילולא המאתיים

י"ז במרחשון
שנת 'אהבת שלום' [תשפ"ז]

יגדיל מקאסוב זי"ע, בן הרה"ק רבי יעקב קאפיל חסיד זי"ע, מחבר הספר הקדוש 'אהבת שלום'
ליהו פלדמן קרית ויזניץ

מִן אֲדַמּוֹר שְׁלִיטָא, עוֹמֵד כְּנֶהוּג, מִחוּץ לַאוּהֵל מְנוּחַת קִדְשׁוֹ
שֶׁל מִן הָאֲהַבַת שְׁלוֹם זִי"ע וְקוֹרָא אֶת הַנִּכְתָּב ע"ג הַמִּצְבֵּה.
אֲשַׁתְקֶה, בְּמַסַּע הַקּוֹדֵשׁ 'אֲכַסּוֹף', ב' מִרְחֹשׁוֹן תַּשְׁפ"ה

תקב"ט: לידת רבינו לאביו הרה"ק רבי יעקב קאפיל חסיד

ז"ע ולאמו הרבנית חיה ע"ה. הם היו מרום גזע היחס, צאצאי דוד המלך ע"ה, רש"י הק', בעלי התוספות חכמי פרובינצא, רבותינו ה'בית חדש' וה'טורי זהב', ה'תוספות יו"ט' והשר רבי שאול וואהל, זי"ע.

בהגיע עת לידת רבינו הלך הרה"ק ר' יעקב קאפיל לביהמ"ד לשפוך שיח, בתוך תפילתו נרדם, ויחלום והנה נר גדול עומד על שולחנו, ומלאך ד' אומר לו 'הדלק את הנר' – והדליק את הנר, וייקץ. קרא אליו רבי יעקב קאפיל שלושה ת"ח מיושבי ביהמ"ד וביקשם לפתור ולהיטיב את חלומם. בטרם השיבוהו דבר, נפתחה דלת ביהמ"ד, ובתו הילדה בלומא באה ובפיה בשורה: 'מזל טוב, בן נולד לנו'. אמר ר' יעקב קאפיל: אינני זקוק כבר לפתרון החלום, כי ודאי על ילד זה התבשרתי בחלומי, והוא עתיד להאיר את עיני ישראל. כן מסופר, כי בעת שנולד הילד, נתמלא הבית כולו אורה, כמו אצל משה רבינו עליו השלום.

תקל"ה: כבן חמש היה רבינו כאשר התייתם מאימו

הרבנית חיה ע"ה, ביום י"ג באייר תקל"ה. היא נטמנה בעירם קולומיאי.

תקל"ז: הרה"ק רבי יעקב קאפיל חסיד זי"ע עבר עם

משפחתו לדור בעיר טיסמניץ.

תקמ"ה: בשנים אלה, בעודו צעיר לימים, בא רבינו בברית

הנישואין עם אשת חבר הרבנית הצדקת מרת שיינא רחל ע"ה, בת דודו ודודתו אחות אביו, הנגיד הרה"צ ר' שמואל שמחה זימל מקאסוב זצ"ל. לאחר נישואיו התגורר רבינו בקאסוב.

פרתח דבר

ביריעה זו סידרנו בס"ד את מסכת חייו הק' של רבינו הראשון הרה"ק רבי מנחם מענדיל זי"ע, מחבר הספה"ק 'אהבת שלום' זי"ע, שקיבל מרבו בחינת מלוכה הממשיכה עד עולם, כהבטחת רבו הרה"ק מטשארני-אוסטרהא זי"ע. באור פני מלך, חיים מס' ספרים נכתבו על פְּרָקֵי חַיָּיו הַקְּדוּשִׁים והנשגבים של האי צדיקא קדישא, בהם נמנו תקופות בחייו, אירועים מיוחדים או מידות קדושות. עתה הבאנו בס"ד את השתלשלות הימים ואירועים מרכזיים במשך כ-נ"ז שנות חייו עלי אדמות לפי סדר השנים, מיום היוולדו עד הסתלקותו לגנוי מרומים.

מסכת זו עניינה היא יחסית, מרוב מרחק השנים ומיעוט החומר שבכתב על תולדות חייו, ונערכה בחיפוש דקדקני בספרי תולדות מרן רבינו זי"ע, ובזכרונות מחסידים ואנשי מעשה שהסתופפו בצל קדשו, וכל זאת למען ידעו דור אחרון. יש לציין בהכרת הטוב את הספרים שהם הבסיס העיקרי לצינוני הדרך שנאספו בזה, ה"ה 'אבן שתיה' להגה"ח ר' חיים כהנא ז"ל מסעלישט, ו'כתר מלכות' להרה"ח ר' נתן אליהו רוט ז"ל מקרית ויזניץ.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל. מ.בר אשי

מיר האבן חזקה אויף דעם פלאץ, התבטא בערגה מרן רבה"ק בעל היצמח צדיק זי"ע. עמוד בעל התפילה בבית מדרשו של מרן הבעש"ט הקי"ע במעויבז

דער קאסובער שולעכל' בקולומייא, הספוג בקדושה עליזנה בהיותו מיוחס ע"י מקורות נאמנים כמעון קדשו של מרן הבעש"ט הקי"ע זי"ע ולמרבה הפלא שרד את מאורעות השנים ואימי השואה

מצבת הרה"ק רבי יעקב קאפיל חסיד זי"ע בטיסמניץ

תנ"ך שלמד בו רביה"ק האהבת שלום זי"ע

תקכ"ט

תקמ"ו: בשנה זו נפטר בקאסוב רבי שמואל שמחה זימל חותן רבינו. משהשתרג עול הפרנסה על רבינו עבר מקאסוב לגור בעיר קולומייא, שם פתח חנות קטנה למכירת פנינים. ההצלחה לא האירה לו פנים ורבינו חי חיי עוני. למרות עונוי התעלה רבינו בתורה ובחסידות, והלך רגלי לליז'ענסק להסתופף בצל הרה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע.

תקמ"ז: אביו של רבינו הרה"ק רבי יעקב קאפיל חסיד זי"ע, תלמיד ובעל התפילה בבית מדרשו של מרן הבעל שם טוב זי"ע, נלב"ע בעיר טיסמניץ ביום ט"ו באלול ונטמן שם

תקנ"ג: רבינו נוסע לראשונה להסתופף בצל רבו הרה"ק רבי צבי הערש מנדבורנא זי"ע בעל 'צמח ד' לצבי'. בדרכו היה מוליך עמו השולחן-ערוך 'חושן משפט' הגדול תחת אצילי ידיו, למען יהגה בו בכל עת'. לימים אמר הרה"ק ה'מעגלי צדק' מדעעש זי"ע, שרבינו אמר כי את כל מדרגות רוח-הקודש לקח על ידי לימוד חושן משפט.

בימים כשרבינו הלך רגלי בדרך אל רבו בנדבורנא, שמע רועה צאן המנגן ניגון בחליל. הניגון הערב מצא חן בעיני רבינו, ואז נזכר שגם אנו אומרים לפני השי"ת 'אנו צאנך ואתה רוענו'. שילם רבינו לרועה כדי שילמדו את הניגון, ולאחר מכן חיברו לתפילה 'כי אנו עמך'. בחזרתו, שוב פגש הרועה ברבינו, והתלונן לפניו ששכח את השיר. אך רבינו ענהו: 'הרי קניתיו ממך בכסף מלא!...' ניגון זה מושר עד היום בחצרות קדשנו על הפיוט 'כי אנו עמך'.

בשנים אלה נסע רבינו להסתופף בצל צדיקי הדור, הרה"ק רבי משולם פייביש מז'באריז' בעל 'יושר דברי אמת', והרה"ק רבי זאב וואלף מטשארניאוסטרא זי"ע. בתקופה שהשתרעה על פני כעשרים שנה הצטנע רבינו ונחבא אל הכלים, ורק רבותיו ועוד מתי מספר ידעו והעריכו את גדלותו, עד אשר הגיעה שעתו למלוך.

תקנ"ה: ביום כ' בכסלו נסתלק רבו של רבינו הרה"ק רבי משולם פייביש הלוי העליר מז'באריז', בעל ה'יושר דברי אמת' זי"ע.

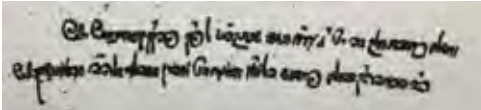
—

לאחר כעשור שנים בהם לא זכה רבינו לזרע של קיימא, רבתה השמחה בלידת בנו הגדול וממלא מקומו, רביה"ק ה'תורת חיים' זי"ע.

תקנ"ז: נולד בנו השני של רבינו, הרה"ק רבי דוד מזאבלטוב זי"ע, בעל 'צמח דוד'.

תקנ"ח: רבו של רבינו הרה"ק ר' וועלוועלי מטשארניאוסטרא עולה לארה"ק. מסופר כי בדרכו לארה"ק ביקר הרה"ק מטשארניאוסטרא בקאסוב אצל תלמידו רבינו ושבת שם. רבי וועלוועלע ביקש מרבינו לנהוג כמנהגו באמירת 'לעומתם ברוך יאמר' בקדושה, ורבינו נענה לו לומר כן בשבת קודש בקדושת כתר, כמנהגו עד היום.

תקנ"ט

חתימת יד קדשו של הרה"ק היושר דברי אמת זי"ע, בסיום הספרה"ק עץ חיים' להאריז"ל שהועתק על-ידו בשנת תקכ"ט

מצבת הרה"ק רבי דוד מאזבלטוב זי"ע והרבנית ע"ה

העיר קאסוב בשנים קדמוניות

ציון הרה"ק הצמח ד' לצבי זי"ע בנדבורנא

תקני"ה

בפרידה מהרה"ק ניגש אליו אחד מחסידיו והגיש לו קוויטל ובו בקשה גדולה. אמר לו הרה"ק: 'מחמת טרדת הדרך אין בכוחי להושיעך, אבל **לך אל האברך הזה מקאסוב** - והצביע על רבינו, על ידו תבוא ישועתך, **כמוני ממש!**'

בעלות הרה"ק מטשארניאוסטרא לארה"ק יסד את 'קופת רמבעה"ן כולל עסטרייך גליציה', ובנשיאות הכולל בחו"ל עמד תלמידו רבינו ה'אהבת שלום'.

לאחר עלייתו לארץ ישראל, שלח הרה"ק מטשארניאוסטרא לרבינו את המכתב המפורסם, בו בירכ: **"שיתחדש המלוכה שלו הן על עצמו והן על נפשות ביתו, שלא יזוז ממנו, מבניו ומבני בניו, מעתה ועד עולם"**.

מסופר שהרה"ק רבי יודא'לי זי"ע היה אומר, כי רביה"ק ה'אמרי חיים' זי"ע ניצל מחורבן השואה עם כל צאצאיו, ויש לתלות זאת במכתב הברכה המפורסם של הרה"ק מטשארניאוסטרא, שכתב לרבינו ה'אהבת שלום' שיתמשך המלוכה לזרעו ולזרע זרעו עד עולם.

גדולי ישראל הרה"ק רבי מרדכי חיים מסלונים והגה"צ רבי דוד שפרבר זצ"ל אבד"ק בראשוב אמרו כי הבטחה זו נתקיימה ברביה"ק ה'אמרי חיים' זי"ע. ומספר כ"ק אדמו"ר מטשערנאביל שליט"א כי בשמחת ה'זוארט' בשידוכי מרן אדמו"ר שליט"א, אמר רבינו ה'אמרי חיים' למחותן הרה"ק רבי משולם זוסיא מטשערנאביל זי"ע, כי הוא נותן לחתן דורון-דרשה לכבוד השמחה את הבטחת הרה"ק מטשארניאוסטרא

תקני"ז

תק"ס: יש מקורות המציינים כי בשנה זו עלה רבינו לכהן כרב העיר קאסוב, לאחר שהרב הקודם הג"ר יהודה לייב אורבך זצ"ל בעל 'מחוקק יהודה' עבר לכהן ברבנות טורטשין לבחור ולשבץ תמונה קדומה של העיר קאסוב

תקס"ב: בגודל קירבת רבינו אצל רבו הצמח ד' לצבי, הורה לרבינו **לעבור לפני התיבה בבית-מדרשו בימים הנוראים**.

לקראת הימים הנוראים היה הרה"ק מנאדבורנא **נוהג ללמוד עם רבינו את כוונות התפילה**, והתנה עמו שיתפלל במהירות, כי זו תהיה לו לסגולה שלא יתבטל במציאות, חלילה, מעוצם הכוונה. בכל זאת, בהגיע רבינו ל'מלכויות זכרונות שופרות', שכח את הוראות רבו, והתלהב עד שכמעט פרח נשמתו!

בראשית שנת תקס"ב חלה הצמח ד' לצבי. בשבת שובה של אותה שנה הסתופף בצילו הגה"צ רבי משולם נתן מרגליות זצ"ל אבד"ק בארדיטשוב, אשר סיפר כי באותה תקופה סמך הרה"ק מנאדבורנא את ידיו על ראש תלמידו החביב רבינו, ויבחר בו למלאות מקומו ברבנות לאחר הסתלקותו, שעל-פיו יצאו כל אנשי-שלומו הקשורים אליו.

כמו כן ציווהו שמעתה ילון בבית מדרשו הסמוך לחדרו, ובכל לילה ולילה, בשעת חצות, יבוא אליו וימסור לו כל הנחוץ לו לדעת. בתחילה פחד רבנו ללון שם, כי ראה כמה וכמה נשמות שבאו מהעולם העליון אל רבו לבקש תיקון, עד כי רבו לימדו גם את הדבר הזה, והרגל נעשה טבע ['אמונת צדיקים - קהל חסידים החדש'].]

תק"ס

תקס"ב

תפילות ע"י ציון הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב ז"ע

סמיה לשו"ב בכתב ידו של רבי הענדיל צ"ל שו"ב קיטוב שרבינו האהבת שלום מינהו לראש השו"בים

מצבת הרה"ק החוזה' מלובלין ז"ע

תקס"ז

בכ' בסיון תקס"ב גברו העליונים על התחתונים וחשכו המאורות, כי המגיד מנאדבורנא נתבקש לישבה של מעלה. ותהי מנוחתו כבוד בנאדבורנא. מאז הסתלקותו, החלו רוב מנין ובנין מחסידיו להסתופף בצל רבינו. מאז החלה קרנו של רבינו לעלות, קדושתו החלה להתפרסם, ואנשים החלו לבוא ולנהור אליו, להתבשם מתורתו וללמוד מאורחותיו.

מחשובי צאצאי ה'צמח ד' לצבי', היה הגה"ח ר' צבי יהודה [הערשיל] מגיד מפעטריווא, מחשובי חסידי ויזניץ. פעם סיפר לו רבינו הס"ק האהבת ישראל ז"ע: כשנתלקק זקנך ה'צמח ד' לצבי', הניח אחריו בן – הוא זקנך הרה"צ ר' דוד לייבוש מגיד זצ"ל. בקשו החסידים למנותו אדמו"ר עליהם, אך הוא בשום אופן לא רצה להנהיג. כך חלפו מספר שבועות והוא לא רצה להנהיג. ואז נעשה זקני הקדוש האהבת שלום לרבי". מחשובי חסידי נדבורנא היה הרבני הנגיד היחסן רבי בנימין אביש בלאך מדעליטין ז"ל, נכד הגה"ק ר' אביש זצ"ל אב"ד פרנקפורט. הוא נתן את הקוויטל הראשון לרבינו, ואמר רבינו האהבת שלום: 'אין מסרבין לגדול, ואם תלמיד-חכם ישיש ובר-אבהן החליט שעלי לקבל קוויטלך – לא אוכל לסרב'.

תקע"ד

תקס"ז: בשנה זו התקיימה חתונת בנו של רבינו, רביה"ק ה'תורת חיים' ז"ע, עם הרבנית מרת ציפורה ע"ה בת הרה"ק ר' יהודא מאיר שפירא משפיטיווקא, בן הרה"ק ר' פנחס מקארין וחתן הרה"ק רבי יעקב שמשון משפיטיווקא ז"ע. סיפר רבינו ה'תורת חיים', שטרם חתונתו, נסע חותנו הרה"ק משפיטיווקא לקבץ מעות לצורכי הנישואין. הוא נסע גם בערי פולין, וטרם שב לרוסיה, שבת שב"ק בקאסוב בכדי לקבוע את זמן החתונה. לאחר שב"ק, אמר לו מחותנו רבינו האהבת שלום: מחותן, ברצוני שגם לי יהיה חלק במצוה גדולה זו של הכנסת כלה, הא לכם ארבע מאות רובל (סכום גדול מאוד) כסכום הנדוניא שלכם, ובנלק תוכלו לסלק. הרה"ק משפיטיווקא קיבל מרבינו את הסכום בלא שייודע על כך לאיש, ולאחר-מכן סילק את סכום הנדוניא...

כאברך צעיר לאחר נישואיו צם רבינו ה'תורת חיים' צומות רבים על חשש חטא, עד כי הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק ז"ע בא אליו בחלום ואמר לו, כי הוא מרעיש עולמות בעבודתו, ושיפסיק מדרכו זו, 'כי לא שבקת חיי לכל בריה!' גם אל רבינו האהבת שלום נגלה הרבי ר' אלימלך, ואמר לו להגיד לבנו לחדול מהצומות, כי לא שבק חיי לכל בריה. למחרת בבוקר, כשפגש רבינו האהבת שלום את בנו ושאלו אם ראה את הרבי ר' אלימלך, תמה ה'תורת חיים', כי מי גילה לו רז זהו. הפטיר רבינו האהבת שלום: 'דע לך, כי אני שגרמתי לך זאת – שלא תהיה תקיף כל כך!'

תקע"ה

בשנת תקס"ז שידך רבינו את בנו השני הרה"ק רבי דוד מזאבלטוב, עם הרבנית מרת פעסיא לאה ע"ה בתו היחידה של הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב ז"ע.

היו אלה ימיו האחרונים של הרה"ק מסאסוב, כאשר שכב על ערש דוי, ובהדגישו שהגיעה עתו לעלות לגנזי מרומים, השליש ביד מחותנו רבינו סכום גדול של שלוש מאות אדומים זהובים, מאה מהם עבור נדוניה של בתו הכלה, מאה עבור מזונות לזוג הצעיר, ומאה כדי שרבינו יגדל ויחנך את בנו הילד יקותיאל שמעלקא זצ"ל, שהיה עדיין צעיר לימים – בגיל שבע – עד שיגיע לפרק הנושא אשה.

רבינו נשאר לשבות בסאסוב ונכח בשעת הסתלקות הרה"ק מסאסוב ביום ד' בשבט תקס"ז. בנו רבי יקותיאל שמעלקא עבר אח"כ להתגדל אצל רבינו, לימים השיאו רבינו ונסע עימו לחתונתו שהתקיימה בעיר בראד, ואף לאחר מכן דאג עבורו רבות.

תקע"ד: השפעת ההנהגה של רבינו הגיעה למרחקים והקיפה מחוזות שלמים סביבות הרי הקרפטים, בבוקובינא, מזרח גאליציה ומארמורש. בעשרות רבות של ערים ועיירות התמנו רבנים ושוב"ם ע"י רבינו ובפיקוחו, הם סרו למשמעתו בענייני חיזוק חומות הדת, וקירבו את המון העם לתורה ולחסידות.

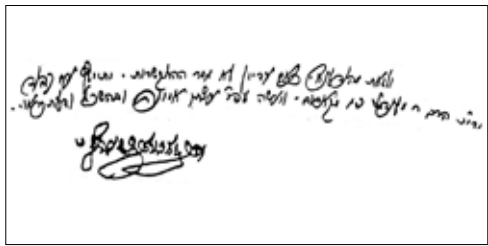
ביאס התמנה בשנת תקע"ד כרב העיר ומחוז וואלאחיי שברומניה הרה"ק רבי יוסף דוד הכהן אב"ד זוואליב 'בעל דרכי האמונה', ידידו וחבירו של רבינו אשר יחד הסתופפו בצעירותם בצל צדיקי הדור. לאחר התמנותו חיזק את בדיקי הכשרות והשחיטה בערי וואלאחיי, והורה שכל שוחט ילמד את דרכי השחזת הסכין על פי שיטת ההשחזה המהודרת של השר"ב החסיד הוותיק שכיהן בק"ק קיטוב, הגה"ח רבי חנוך הענדיל הכהן זצ"ל, מגדולי חסידי קאסוב, שחידש במומחיותו סדר השחזה מיוחדת לחלפי השחיטה.

יסוד התקנה ועניינה היה, כי השחזת הסכין והתקנתה לשחיטה צריכים מומחיות, לדעת כיצד להעביר את הסכין על אבן ההשחזה מבלי שהסכין יתעקם, כי לפעמים גם אחר עבודה רבה וקשה עדיין נמצאים פגימות קלות בסכין. השוחט רבי הענדיל חידש מכונה מיוחדת, שעל ידה יוכלו להשחזי הסכין מבלי לשנות את מעמד הסכין והאבן, וממילא יעלה החלף בידו כהוגן בזמן קצר.

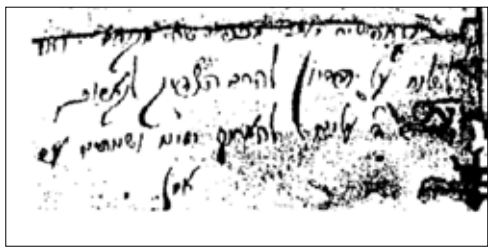
כאשר ביקר רבינו במדינת וואלחיי באותה שנה, הגיע לאוזניו כי יש מי שמתנגד לפעולותיו של ידידו הרב מיאס בענין הכנסת ההידורים. רבינו טרח להשמיע דברי תוכחה על כך, וחזק את רבי יוסף דוד במערכה שניהל למען הרמת קרן השחיטה בהדרתה.

תקע"ה: בשנת תקע"ג, כאשר ארץ רעשה ממלחמת נאפוליון קיסר צרפת נגד מלכות רוסיה, קיוו צדיקי אותו דור זי"ע כי זו מלחמת 'גוג ומגוג', ושלאחריה יבוא משיח צדקנו. לאחר מפלת נאפוליון, גברו מאמצייהם להביא את הגאולה, ולשם כך התאחדו כמה צדיקים: הרה"ק רבי יעקב יצחק ה'חווה' מלובלין, הרה"ק רבי ישראל המגיד מקאזניץ

תק"פ

כתי"ק הרה"ק רבי וועלוועל מטשארניאוסטרא זי"ע
כי הוא סומך על דעת ידי"ו רביה"ק האהבת שלום זי"ע

"לשלוח על הפדיון להרב הצדיק לקאסוב" מתוך פנקס הח"ק בווישווא

תקפ"א

התפילין של הרבי ר' זושא מאניפולי זי"ע

מצבת הרה"ק רבי וועלזעל מטשארניאוסטרא זי"ע בטבריא

העיר קאסוב

תקפ"ג

והרה"ק רבי מנחם מענדיל מרימנוב – זי"ע, לצאת למערכה, לבקוע רקיעים ולהפציר שמישיח צדקנו יבוא מיד, ושתהיה הגאולה השלימה.

מקאסוב עד פולין הרחוקה הגיע בעת ההיא שמעו הטוב של רבינו כאחד מגדולי צדיקי הדור ומנהיגיו, וה'חזוה' רצה לצרף את רבינו למערכה זו, שסייע לו בעבודתו הקדושה. בשלהי חודש אלול שנת תקע"ד שלח להזמינו, שיבוא אליו להיות עימו בצוותא בראש השנה הבא – תקע"ה.

רבינו רצה לנסוע, אבל אנ"ש, שהיו רגילים לחוג את החג בצל הקודש, לא הניחו לרבינו לנסוע. לכן שלח מרן במקומו את בנו הגדול – רביה"ק ה'תורת חיים' זי"ע, והורה לו שיתנצל בפני ה'חזוה' על שאין ביכולתו לבוא. בבואו לשם אמר הרה"ק מלובלין כי אמנם חשוב בעיניו בואו בצל קורתו, אך לא על זה היתה כוונתו.

רבנו ה'תורת חיים' מסר אז להרה"ק מלובלין קוויטעל בשם אביו רבינו, ובין היתר היתה רשומה בו בתו היחידה הרבנית שרה לאה ע"ה, שהיתה אז מאורסת לבן הרה"ק רבי ישראל אברהם בן הרה"ק הרבי ר' זושא מאניפולי זי"ע. בקראו את שמה, אמר ה'חזוה' ברוח קדשו, שיש לו רחמנות עליה, כי רואה שהאילן הזה לא יעשה פירות (כידוע היא לא הניחה זרע של קיימא).

כשרבינו ה'תורת חיים' שב לקאסוב בערב יום הקדוש, ביקשו רבינו ה'אהבת שלום' שיישן בחדרו, **כדי שלכל הפחות ישאף לתוכו את הריח שהביא עימו מהרה"ק מלובלין** (אבן שתיה' בשם הגה"צ רבי דוד פרנקל זצ"ל אב"ד נעפלאקאוויץ).

תק"פ: גדולה היתה חשיבות רבינו בעיני רבו הק' מטשארניאוסטרא, עד כי גם שיקול דעת בענין שידוך למען בנו, מסר הרה"ק להחלטת רבינו. במכתב ששיגר הרה"ק מטבריה באדר תק"פ, למקורבו רבי דוד לייב מטבריה שביקר בחו"ל, כתב לו: 'בחודש מר חשון העבר הגיעני מכתבו, והיה כתוב לאמר, שיש שם שני שידוכים עבור בניי שיחיו, ושיודיע לי בכל פעם איכות הענין ומהותו, ולא השמיעני עד כה מהנעשה. ולזאת מהודענא, באם עדיין לא גמר ההתקשרות, יתייעץ עם כבוד ידיד נפשי הרב ר' מענדיל נ"י מקאסוב, ויעשה על פי עצתו אמונה ובהשכל ודעת כראוי'...

—

רבינו היה מרא דארעא ישראל, טירחה רבה טרח בחיזוק ידי יושבי ארצנו הק', ובראשם רבו הרה"ק מטשארניאוסטרא והנלוים אליו בטבריה.

בשנת תק"פ בערך שלח הרה"צ רבי אברהם פרץ זצ"ל מטבריה [זקנו של הגה"צ רבי שמואל הלר זצ"ל רבה של צפת] מכתב נרגש לרבינו: "מארץ חיים ושלוש טב במיטיב, דמיטיב לעמא קדישא, ה"ה אמו"ר מרא ישראל, מדברנא דאומתיה, בוצינא קדישא, ע"ה פ"ה שבחו מי ימלל, איש אלקים קדוש יאמר לו, לו דומיה תהלה, מקדש מלך נאה לו, מו"ה מנחם מענדל שי'..."

בייסוד החברה קדישא' דווישווא הודגש, כי כל 25 החלטות החבורה התקבלו בתנאי שיאושרו על ידי רבינו. בפנקס הח"ק נכתב למשמרת, שאחד מבני החבורה נקנס בשני רענדליך על אי ציות לתקנות, ואם לא יתן הנקנס, לא יהיה לו חלק ונחלה בחבורה. וכל זה בתנאי שיסכים כבוד אדמו"ר הרה"צ בקאסוב, אך אם יאמר פ"ק שהרבה יותר מן הראוי קנסנו, אז כפי שיגזור אומר כן יקום'...

כמו כן במעמד קידוש בית החיים הפריש כל אחד מבני העיר סך ח"י צ"ל לפדיון נפש, את פדיון הנפש שלחו לקאסוב לדי הרבי חמדת לבבם, למען יעתיר בתפילה עליהם להאריך ימים ושנים.

בשנת תקפ"א הופיעו בבית רבינו אורחות נכבדות, ה"ה האלמנה הרבנית ציזא חנה בת הרה"ק ר' וועלוועלי מטשערניאוסטרא וא"ח הרה"ק ר' ישראל אברהם מטשערניאוסטרא, עם בתה הכלה הרבנית יענטא דבורה שנישאה אח"כ להרה"ק ר' דוד מטאלנא זי"ע. לאלמנה לא היה כדי הוצאות החתונה ולא נדוניא ומלבושים, וידידי המשפחה יעצו לאם הכלה ולכלה לנסוע אל רבינו לקאסוב, בהיות רבינו תלמיד חביב לרבי וועלוועלי אביה של האלמנה, ובפרט שרבינו נודע כזורע צדקות ומצמיח ישועות. בדרך רגליהן על מפתן ביתן, חרד רבינו לקראתן, מיד קרא למשב"ק ר' שמעון וציווהו להכין אכסניה מעולה עבורן, ויתן להן על חשבונו די מחסורן בכבוד גדול ובהרחבה. הן ישבו שם ימים אחדים להנפש מעמל הדרך. האם הביאה עימה את התפילין מירושת חותנה הרה"ק הרבי ר' זושיא זי"ע, ונתנה אותם במתנה לרבינו.

"הנה גלילי יד קדשו הגיעני ומנחתו הטהורה כמבואר שם ותשוואות חן חן לו, ובוודאי נחת איש אשר כמוני, ובוודאי למצוה רבה יחשב לו להחזיק אותי לעת זקנותי וחלישות כוחי, שנחלשתי מאוד שאין בי כח לעמוד על רגלי, ונתתי שמחה בלבי על שזכיתי להיות במחשבתו הטהורה אינהו מהתם ואנן מהכא... "ובאתי להודיע, שלא עבר יום ולילה שאיני מתפלל בעדו... ואני מבקש מרומכת"ר שיתפלל עבורי ג"כ, כי נחלשתי מאוד. מנאי אורה נפשו ותלמידו הדש"ת באהבה גו"נ ומבקש אהבתו ותפלתו. נאום אברהם פרץ בן רייזיל מפה טברי' תוב"ב.

תקפ"א: השפעה עצומה היתה לרבינו על הנהגת היהדות בגלילות בוקובינא ומארמורש, דרך שליחיו המסורים הרבנים והשו"בים שברחבי המחוז, הפיץ רבינו את השפעתו בכל שדרות העם, עד כי התעוררו לעבודתו ית' והתקרבו לדרך החסידות הצרופה בהדרכת קדשו.

בשנת תקפ"א כשקהילת ראדאוויץ מנתה כשלושים יהודים, פנו אל רבינו שישלח עבורם שוחט. רבינו שלח להם את השו"ב הג"ר אפרים ב"ר יעקב גאלדשלאגער מוויזניצא. על כתפי השוחט הוטל ניהול כל צרכי הדת, הוא שימש כשו"ב, מורה הוראה וש"ך, גבאי ובעל קורא, ודאג לכל צרכי וענייני הדת, הקים מקווה טהרה, ואף פעל להקצאת שטח לקדש בו בית החיים סמוך לעיר רבינו ה'אהבת שלום' ביקר מפעם לפעם בעיירות מארמורש ושהה שם בכל פעם מספר ימים. ע"פ המסורת, השבת הראשונה אותה שבת במארמורש היתה בווישווא.

בפנקס החברא קדישא' שבעיר ווישווא במארמורש, משנת תקפ"א, ניתן להיווכח כי על פי רבינו נחתכו ענייני היהדות בעיר.

רבו בכיות נבונים וחסידים, מרה נפש חסידים מגידים" - מצבת קדשו של רבה"ק האהבת שלום ז"ע כפי שנמצאה בחודש אייר תשמ"ט, חודשיים אחר גילוייה הראשוני אחר השואה האיזומה

גליונות הספר הקדוש 'אהבת שלום' בגילוי כתב יד הגה"ח ר' חיים נטע מלאנטשין זצ"ל

תקפ"ו

באחד הבקרים, שלח רבינו לקרוא להן, וביקש לדעת את מטרת בואן. האם סיפרה לרבינו את הכל, ורבינו יעץ להן לשוב לאכסניה, ואמר כי בקרוב יזמין אותן. כאשר הזמין אותן בשנית, אמר לכלה: 'כלה נאה וחסודה, קומי שאי את הפארטעך שלך (סינורד) והחזיקי ידך בו, כי מלא אמלאנו דינרי זהב'. רבינו פתח את מגירתו, חפץ מלא חפניו דינרים, עד שנעשה הסינור מלא וגדוש, ואמר לאם: "כפי הנראה, כעת תוכלי לעשות את החתונה בהרחבה. אילו היה בכוחי, הייתי נוסע להשתתף בחתונה, אך כוחי אינו איתי לעשות את הדרך הארוכה עד מעבר לגבול, ברם רצוני לקחת חבל בשמחתכם ב'מצוה טאנץ'. רבינו שלח לקרוא מביהמ"ד לכמה מנגנים, שישירו ויזמרו וימחאו כפיים. רבינו לבש בגדי שבת, הוציא מטפחת מאמתחתו, אחז בקצה האחד והושיט לכלה את הקצה השני, ורקד כנגדה זמן מה, ברינה ושמחה ובדיקות גדולה. לאחר מכן נפרד מהן ופטרן לשלום.

הרבנית תמהה מאד על הסך הגדול של שלוש מאות דינרים שנתן לה רבינו, אבל אחר כך שמעה, כי אלה היו מתוך המגירה שזכה לה הרבי כתוצאה מברכת אביה.

מלבד זאת, הורה רבינו לבתו היחידה הרבנית שרה לאה, שהיתה משודכת אז בזיווגה השני להרה"ק רבי גרשון מקולומייא ז"ע, שתתן לכלה זו את כל הבגדים שהכינו עבורה לחתונה. ויצוין, שהכלה הרבנית מטאלנא היתה גיסתה לשעבר של הרבנית שרה לאה (כי הרבנית שרה לאה היתה נשואה לאחיה), ובכל זאת לא נמנע רבינו, ולא מנעה בתו, מלמסור את הבגדים לכלה זו.

—

בספה"ק 'אהבת שלום תנינא' מובא מאמר דא"ח שאמר רבינו ביום ט"ו אב תקפ"א שחל ביום שני, ונראה שרבינו היה דברי תורה גם ביומי דפגרא בימי חול.

תקפ"א

תקפ"א: מארה"ק הגיעה השמועה כי רבו של רביה"ק, הרה"ק רבי וועלוועלי מטשארניאוסטרא ז"ע, התבקש לשייבה של מעלה ביום ה' באדר. סיפר מרן רבינו שליט"א, שבו ביום נודע הדבר לתלמידו רבינו, באומרו **שרבו הבטיח לו שיזכה לראות את צורתו בכל יום לפני התפילה**, ומאחר שלא ראהו באותו היום, התבטא ואמר: **'שמע-מינה שנסתלק מורי ורבי הקדוש בארץ ישראל!'**

לאחר הסתלקות רבו המשיך רבינו לשאת את תפקיד נשיא קופת רמבע"ן דכולל עסטרייך-גאליציא, בכל שנה שלח סכום ענק של 400 זהובים לתמיכה בעניי א"י, זאת מלבד מה ששלח להחזקת יחידים. יחס מיוחד נתן רבינו למצוה חשובה זו, באומרו שהעוסק במצוה זו מעלה דרכה את כל המצוות וכאילו הוא עושה את כל המצוות בא"י. ואילו הרה"ק ה'בני יששכר' מדינוב ז"ע שמע מרבינו שההולך לקבץ צדקה עבור עניי א"י ניצל מחיבוט הקבר.

תקפ"ה: באחרית ימי רבינו השתדך עם הרה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ ז"ע, היה זה כשבנו הגדול של הרה"ק רבי דוד מזאבלטוב, הרה"ק רבי צבי הערש מפעטשניזין ז"ע, התארס עם בת הרה"ק ר' אברהם חיים מלינסק בן הרה"ק מראפשיץ ז"ע. לרגל השידוך שבת הרה"ק מראפשיץ בצל רבינו בקאסוב, ומסופר, כי בדרך כלל היה רבינו שר בשבתות ניגונים ללא תיבות, אולם הפעם שרו הרה"ק מראפשיץ ובניו ניגונים עם תיבות, ורבינו אמר להם שהם יכולים לגגן זמירות עם תיבות.

תקפ"ו: בערוב ימי רבינו הלך ונחלש, בערב סוכות תקפ"ו שכב במיטה בחולשה, וכמה אברכים עמדו בחדר והכינו את הארבע מינים'

וריעות', וכן לפעמים בסעודה שלישית. אחר הסתלקות רבינו הראה את הכתבים לחסידים ואנשי מעשה ולרבים מגדולי ישראל, וכולם שבחוהו והפליאו את עבודתו. כשהכניס את הכתבים בקודש פנימה לפני בניו הק' ממלאי מקום רביה"ק, וחתנו בעל 'עבודת הגרשוני', הם התבטאו כי בכתבים אלו ניתן לראות את בעל השמועה עומד כנגדם. בהקדמת הספה"ק 'אהבת שלום' שר' חיים נטע הוציא לאור, הודיע כי בחיבור זה לא נכללו כל המאמרים שישנם תחת ידו, כי המאמרים על המועדים וליקוטים עה"ת, ולקוטים ממאמרי חז"ל, עדיין לא ערכם. למעשה לא הדפיס ר' נטע עוד מאמרים, ברבות שנים נדפסו קצת מאמרים בספר 'רצון מנחם' על המועדים וליקוטי מאמרים (סיגעט תרל"ד), ו'אהבת שלום תנינא' (טשערנוביץ תרמ"ד).

ימים על ימי מלך תוסיה

בפינו עתירה לפני שוכן מעונה ותפילה לשלומה של מלכות, שזכותה הגדולה של רבנו הק' בעל ההילולא זי"ע תחפוץ על ראש בני ישראל, לברכת התחדשות המלוכה בבריות גופא ונהורא מעליא ולא תזוז ממנו עד עולם, ינחנו באורח מישור וידיכנו בדרכי רבוה"ק מדור לדור, עדי לבדו ימלוך מלך, בביאת גוא"צ במהרה בימינו, אמן.

לפני רבינו. אחד האברכים ביקש לחתוך אתרוג אחד, לעיין איך הגרעינים מונחים בתוכו כדי לדעת אם הוא 'מורכב'. אמר רבינו: "הזהר הקדוש (רע"מ רנו). אומר 'אתרוג דמיא לליבא'; אם אדם הולך בדרך תמים ואין רואים בו שום דופי, הכי צריכים לחתוך לבו לעיין מה בליבו? – אל תחתכו אתרוג".

מחלתו הקצרה והקשה של רבנו נמשכה מחג הסוכות עד י"ז בחשוון, היום בו נ"ח נפשיה במיטב שנותיו, בטרם מלאת לו ששים שנה. האבידה הגדולה היתה קשה מאד לחסידים המיוותמים, וכפי שכתב הגה"ח ר' משה הכהן אב"ד פרוביז'נא זצ"ל לחותנו הגה"ח ר' יצחק: 'עדיין לא שלוותי ולא שקטתי מאחר יו"ט [סוכות] העבר עד הנה, מקפוץ עלינו רוגזו של יוסף הצדיק...'

כשנסתלק רבינו, העלימו זאת ממחותנו וידיד נפשו הרה"ק ר' צבי הערש מזידיטשוב זי"ע, כדי לא לצער. אך לב יודע מרת נפשו, הרה"ק מזידיטשוב לא מצא מנוח, באומרו כי רואה חשכות גדולה בעולם. מרוב צער עזב את ביתו ונסע לעיר סניאטין, שם נודעה לו הבשורה המרה. מגודל עגמת נפש לא שב לביתו אלא לאחר נודים של מספר שבועות בדרך.

תקצ"ג: שבע שנים לאחר הסתלקות רבינו הופיע אורו של הספה"ק 'אהבת שלום', מכתב ידו של הגה"ח ר' חיים נטע מלאנטשין ז"ל אשר הסתופף בצל רבינו. הוא רשם לעצמו בכל עת ששמע דברי תורה מפום ממלל רברבן, בעריכת השלחן ליל שב"ק, בסעודת עתיקא קדישא בצפרא דשבתא, וכן מה שדיבר עם החסידים בשעה שנפרדו ממנו 'והיה מדבר באהבה אחוה

השער החדש בכניסה לבית החיים בקאסוב, שהוקם לאחרונה בהשתדלות 'הכנסת אורחים קאסוב וזינצא', לצד שיפוץ והקמת גדר מחודשת ומקיפה לכל בית החיים. במעלה ההר נראה אהל רביה"ק 'אהבת שלום' זי"ע

אימתי
קאתי מר
לכשיפוצו
מעיינותיך חוצה'
עמוד
א"ש
להאיר

צוות רבני 'אהבת שלום המבואר' בשיח ליקשר איתן

הגאונים הרבנים שליט"א חברי הצוות המפקח על
הוצאת הספר החדש 'אהבת שלום המבואר'
בשיח מיוחד ל'קשר איתן'

• לקראת הופעת החלק הראשון על ספר בראשית
מפעל קדוש לקירוב לבבות בני דורתנו להבין ולהעמיק
בספר הק' • אור חדש המאיר לארץ בעז"ה בשנת
המאתיים להסתלקות רביה"ק בעל ההילולא זי"ע

שער הספר החדש 'אהבת שלום המבואר'

'תכלית הידיעה - אשר לא נדע'

הגר"מ פרידמן: אאמ"ר [הגה"צ רבי אליעזר דוד זצ"ל] הוציא פעם מהדורה חדשה של ספר ישן 'שפתי צדיקים' שכתב הרה"צ רבי יהושע העשיל מרימנוב זצ"ל, אשר בתחילה הסתופף בצל הרה"ק רמ"מ מרימנוב זי"ע, ולאחר מכן חסה בצל רביה"ק ה'אהבת שלום' זי"ע.

רבי יהושע העשיל מספר בספרו כדברים האלה: "פעם אחת הייתי אצל הרה"ק מוהר"ר מנחם מענדיל זללה"ה מק"ק קאסוב, וביקש ממני שאומר לו איזה דבר תורה ששמעתי מפי אדמו"ר זללה"ה (הרה"ק ר' מענדיל מרימנוב). אמרתי לו מה ששמעתי בפרשת העקידה, אשר לפי דעתי לא היה רק דרך הפשט, בלי שום עמקות. והוא הפליא את הדברים מאוד, הפלא ופלא, לפני כל הצדיקים והחסידים היושבים לפניו, ואמר להם: 'אילו הייתם יודעים איזה סוד גדול גילה לנו הרב הק' באלה הדברים, לא הייתם יכולים להתאפק מגודל התענוג והשמחה!'

סיפור זה מלמדנו, שכאשר לומדים שטיקעל תורה בספר חסידות של תלמידי הבעש"ט"ק, עלינו לדעת קודם כל שאיננו מבינים! אולם כדי לעזור ללומד להתקרב ולהתחבר לדיבורים הקדושים, אפשר וצריך לעשות ככל האפשר כדי להקל עליו, לסייע בידו להתקרב ולהבין מעט את הפשט הפשוט.

לקראת

יום הילולא רבה המתאים של רביה"ק בעל 'אהבת שלום' זי"ע ראש שושילתא דדהבא, מתבשרים אנו על הופעת הספה"ק 'אהבת שלום' עם ביאור שווה לכל נפש, שבס"ד זכה לקרב את לבבות הצעירים ללימוד הספר.

הרעיון עלה בשעתו בין כותלי בית אולפנא רבתא ישיבה לצעירים 'ישועות משה' בקרית מלך רב, בראשות ראש הישיבה לצעירים הרה"ג ר' שבח גרינפלד, ובפיקוח וועד רבני המכון, ה"ה חתנא דבי נשיאה הרה"ג ר' מנחם מענדיל הגר, הגה"ח ר' משה פרידמן מירושלים, המשב"ק הרה"ג ר' שאול גרינברגר ר"מ בישיב"ק, יחד עם הר"מים בישיב"ק הרה"ג ר' ברוך כץ שליט"א והרה"ג מנחם מענדיל מרגליות, שליט"א.

פנינו אל מע"כ הרבנים שליט"א, חברי ועדת הביקורת של מערכת 'אהבת שלום המבואר', אשר הואילו לתאר תחילה את הייחודיות הנשגבה שבספה"ק 'אהבת שלום' עצמו, ובהמשך היטיבו לבאר את מטרת הפרויקט והצלחתו הנפלאה בס"ד.

ראש וראשון בתורת החסידות

בספרי תלמידי הבעש"ט הק' יש גם כן בחינה של 'ראשונים' ו'אחרונים'. הספה"ק 'אהבת שלום' הוא במידה מסוימת ספר של 'ראשון', ה'אהבת שלום' נחשב בין ספרי תלמידי הבעל שם טוב הקדוש'. הרי ידוע שהרה"ק מסאטמר זי"ע אמר כי הרה"ק מצאנז זי"ע אמר שביט שאין בו ספרי 'צמח ד' לצבי' ו'אהבת שלום', אין ללון בו! זהו חידוש גדול. יצוין שספרי 'צמח ד' לצבי' ו'אהבת שלום' אינם מאותו סוג, אולם שניהם בבחינה של 'ראשונים' בתורת החסידות.

הושע מלוביצקי ז"ל נין ונכד לצדיקי בית סלונים, סיפר שבלומדו בישיבת 'תורת חסד' בבראנוביץ, קיבל תפקיד מיוחד לשמש את הרה"ק מוהרשד"י מסלונים הי"ד. שימושו התבטא בכך שהיה עליו לסדר את חדרו הפרטי של הרבי בבית המדרש, להכניס את ערמת הספרים שהצטברו על השולחן לתוך הארון, כל ספר למקומו המיוחד.

ביום הראשון להתמנותו, הדריכו הרבי מה לעשות עם כל ספר והיכן להניחו במקומו המדויק, לסיום אמר לו: 'חוץ פון דעם 'אהבת שלום' וואס איהם זאלסטו לאזן אויפן טיש' [מלבד ה'אהבת שלום' שאותו תשאיר על השולחן]. וכך עשה. למחרת

הרגשנו כמין השגחה פרטית וכמין סימן מן שמיא ליצאת בפרויקט הנחלת לימוד 'אהבת שלום' לתלמידי הישיבה, ובברכת קדשו ובעידודו של מרן רבינו שליט"א התחלנו ביישום הרעיון למעשה

ביום השני, שוב הורה לו הרבי מסלונים היכן להחזיר כל ספר למקומו, ושוב חזר על אמרתו מאתמול שאת ה'אהבת שלום' ישאיר על השולחן. כך חזרה ונשנתה הוראה מפתיעה זו מפי הקדוש כמה ימים ברציפות, וסיפה, שאם בתחילה חשב לעצמו שיייתכן כי הרבי אוחד באמצע עיון בספר הק' 'אהבת שלום' ולכן הורה לו שלא להחזירו לארון הספרים, הרי שכעבור כמה ימים שקיבל הוראה זו, הבין שהרבי הוגה בו בקביעות עד שיכול הוא להגדיר זאת כספר שלא ירד מעל שולחנו.

הרה"ק רבי יעקב מפשעווארסק זי"ע סיפר שהרה"ק רבי אלעזר מליז'ענסק זי"ע נסע אל רבינו, ושהרה"ק ר' אליעזר מזדיקוב זי"ע – אף שהיה לו אב כהראפשיצער רב זי"ע – נסע אל רבינו כמה פעמים. ואף מסופר שהרה"ק הרבי ר' בונים מפשיסחא זי"ע אמר שרגליו בוערות להגיע אל רבינו.

גם בבית סלונים היו דבוקים בספר, כפי שמספר כ"ק אדמו"ר מסאווראן שליט"א שהו"ל את הספה"ק 'אהבת שלום', כי הרבי ה'נתיבות שלום' זי"ע אמר שאצלם בסלונים היה ה'אהבת שלום' נחשב לספר יסוד כמו 'נועם אלימלך' ו'קדושת לוי'. והרה"ח ר'

מרן רבינו שליט"א בלימוד ספה"ק 'אהבת שלום' על אם הדרך

הגה"ח רבי משה פרידמן שליט"א בשיחתו

דרך חדשה סלל רבינו

בין ספרי תלמידי הבעש"ט הראשונים, יש שהציבו דרכים חדשות בתורת החסידות, ורבינו ביניהם. בנושאים שונים הציב רבינו וסלל דרכים גדולות וחדשות בדרכי העבודה, דרכים שאינם מבוארים בספרים אחרים.

רבינו סלל דרך חדשה בתורת השבת, קדושת שבת מהי וכיצד מתכוננים לשבת, הבושה שצריכה להיות בערב שבת, שע"י הבושה מתעלים מאכלי השבת לקדושה ומקבלים בהם טעם מן. חידושים נפלאים. וכן קבלת שבת, סעודת שבת.

אמנם הספה"ק משולב במאמרי קבלה ובמאמרי עבודה, אולם בכל שטיקל אפשר להוציא יסודות גדולים בעבודה.

הגר"ש גרינברגר והגרמ"מ הגר מוסיפיס: נושאים נוספים מתבארים בהרחבה לראשונה בספה"ק 'אהבת שלום', יסודות ומושגים ורזים שרבינו גילה, מקום הניחו לו להתגדר בין ספרי גדולי החסידות בני דורו, אם זה בנושאי התלהבות בעבודת ד', אמונת צדיקים והתקשרות לצדיקים, ועוד. אם ננקוט את נושא התלהבות, עלינו להדגיש שחידוש גדול מונח בו. כי אם בד"כ היא נתפסת כפועל יוצא מעבודה

סדר העבודה היתה כדלהלן בקטעי ה'אהבת שלום' עצמו נערך הביאור בצמוד למילים, כמו הגמרות המבוארות בימינו. ולבסוף - סיכום למעשה בנושא העולה מתוך המאמר

פנימית שלב הפורצת ויוצאת חוצה, הרי שבמשנת רבינו נושא זה הוא בריח תיכון בספרו הק'. רבינו מדגיש שזהו נושא רם מעלה בפני עצמו וערך יסודי בעבודת ד', ומאריך לבאר גודל פעולותיה וחשיבותה כשלעצמה. כן בנושא ההתחדשות מחלק רבינו בין אהבת רעים ואהבת דודים, אהבת רעים הוא תענוג תמידי, אבל צריך שיהיה 'אהבת דודים' דהיינו ריחוק ופירוד, כי אח"כ נולדת אהבה חדשה ויש קירבה גדולה ע"י ההתחדשות נושא אמונת צדיקים והתקשרות לצדיקים תופס אף הוא

מסכת שלימה סלל רבינו בעבודת ההתחדשות בתורת ד', מהשטיקעל הראשון בספר לאורך כל הספר מבאר רבינו בכל פעם נקודה נוספת בעבודת ההתחדשות, שבכל עבודה יש להרגיש טעם חדש והשגה חדשה, ובפר' ואתחנן כתב: 'צריך מאוד לאזור חיל ולאמץ כוח להרגיש בכל פעם בחינת התחדשות כנודע, וזהו הלשון 'בכל יום' דייקא, פירוש אף אותן המצות שהן נוהגת בכל יום, אפילו הם 'היו בעיניך כחדשים'...

ספרה"ק 'אהבת שלום' דפוס עם חותמת הרה"ק רבי מאיר יודא שפיסא מביאקאוסק נכד הבני יששכר ז"ע

ספר 'אהבת שלום' מהדורה ראשונה שהשתין להרה"ק רבי אהרן משה מבראד תלמיד החוה מלובלין ז"ע

שמש, שבידיעותיו המקיפות ובכשרונו הרב ערך את קונטרסי 'אהבת שלום המבואר', תוך עמל ויגיעה רבה. בתחילה הו"ל קטעים לפי עניינים המתאימים לצעירי הצאן, מחולקים לנושאים ולתני נושאים. בכל קונטרס נערכה הקדמה, שבה ניתן ביאור והבנה במושגי הנושא הנלמד בקונטרס. בקטעי ה'אהבת שלום' עצמו נערך הביאור משולב בדברי קדשו, כמו הגמרות המבוארות בימינו. ולבסוף – סיכום למעשה בנושא העולה מתוך המאמר.

יצוין, כי הלימוד ב'אהבת שלום המבואר' הביא את הבחורים לדביקות מיוחדת בספר, בשקידה ובהבנה עמוקה. מטבע הדברים עשו להם הדברים כנפיים, ורבים וטובים התענגו על רוב שלו"ם, והשתוקקו לראות בעריכת כל הספר. ע"כ הוחלט בין כותלי המכון לעשות את עבודת הקודש עפ"י סדר הפרשיות ולהוציא לאור דבר השלם, מבואר ומפואר לשם ולתהילה.

הגר"מ פרידמן: דבר גדול עושים עורכי 'אהבת שלום המבואר', בכך שמקרבם את הלימוד ללבבות. כפי שכבר הזכרנו לעיל שה'אהבת שלום' גילה כי בווארט אחד של הרה"ק מרימנוב מוסתרים סודות גדולים, כך עלינו לזכור כי גם בספרה"ק 'אהבת

מקום נרחב במשנת רבינו, רבינו מבאר כיצד מבצעים למעשה את ההתקשרות, ובין ספרי צדיקי תקופתו סולל רבינו דרך חדשה בנושא זה. רבינו מרחיב גם בנושא אהבת חברים והתקשרות ידידים זה עם זה, וכידוע שאצל חסידי רבינו תפס הנושא מקום נרחב למעשה.

עמוד א"ש להאיר להם

הגר"ש גרינפלד: רעיון הוצאת 'אהבת שלום' המבואר' על ידי ישיבתנו לצעירים 'ישועות משה' בשיכון ויזניץ, החל לפני כארבעה שנים בהצעת הרה"ג רבי אשר אנטשיל ויזניצר שליט"א. באותה תקופה נלב"ע לדאבוננו המשגיח הרוחני בישיבה קטנה הרה"ג ר' **חיים יצחק הכהן צוקרמן** ז"ל, אשר היה דבוק מאוד בלימוד והנחלת הספרה"ק 'אהבת שלום', והרגשנו אז כמין השגחה פרטית וסימן משמיא לצאת בפרויקט הנחלת לימוד 'אהבת שלום' לתלמידי הישיבה.

בברכת קדשו ובעידודו של מרן רבינו שליט"א הוקם מכון 'א"ש החיים' והתחלנו ביישום הרעיון למעשה, לעילוי נשמתו מי שקיבל על עצמו לבצע את עריכת הביאור, הוא האברך החשוב הרב אליעזר בהרה"ג ר' חיים מאיר אפל היו"מ מביט

אין לטעות כי מבינים אנו את דברי קדשו, בספה"ק 'אהבת שלום' הדברים נשגבים מבינתנו, אולם כדי שהלומד ירגיש קשר וחיבור לנלמד צריך שיידע את ה'עברי', ומהדורה זו מקרבת את הלימוד אלינו

באופן מיוחד מורגשים הדברים בספרא הדין 'אהבת שלום', בו ישנם הרבה מאמרים המלאים ביסודות מתורת הרז, אך מובלעים בהם יסודות חשובים בעבודת ד', וכדי שכל אחד ימצא מקום לנפשו בין ריבוי הרעיונות העמוקים, יש לבאר את הספר ולהגישו כשולחן הערוך, כדי שהדברים יחדרו ויופנמו היטב, ויהפכו לחלק ממהות נפש הלומד.

ההשקעה הרבה בביאור הנהיר

הגרמ"מ הגר: ידוע שרביה"ק האמרי חיים' זי"ע התבטא שאילו היה עיתון בידו היה עורך את כל הספה"ק 'אהבת שלום' מחדש, אף שזו עבודה גדולה. ביטוי זה מלמדינו את חשיבות עצם ביאור דברי קדשו. כתיבת ועריכת הביאור הנפלא נעשתה כאמור ע"י הרב אליעזר אפל, שהפליא לפשט את הדברים ולמצוא את הדרך הראויה לערוך את הדברים כשולחן הערוך ומוכן לאכול. וזאת למודעי, שבשונה מעט מסגנון הביאור המפורט והארוך שנעשה בשעתו בקונטרסים שיל"ל לתלמידי הישיב"ק, סגנון הביאור בספר הוא כמוזן ברמה גבוהה יותר ומעט מתומצצת יותר, כדי להתאימו לכל שכבות הציבור.

ב'אהבת שלום' מוצאים אנו פעמים רבות, שבמקומות אחרים בספר הרחיב את הרעיון המדובר, 'דברי תורה עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר', וע"י השוואות מתבארים הדברים ביתר הרחבה באופן נפלא. במהדורה זו השתדלנו להביא השוואות אלה מתחת לחוט הסיקרא. ההשוואות הם אך ורק מתוך הספר עצמו, לא

שלום' הדברים נשגבים מבינתנו, אולם כדי שהלומד ירגיש קשר וחיבור לנלמד, צריך שיידע את ה'עברי', ומהדורה מבוארת זו מקרבת את הלימוד אלינו.

שהלומד ירגיש 'געשמאק'

הגר"ש גרינברג: בבחינת 'בינו שנות דור ודור', אפשר לומר, כי בדורנו זכו הן התורה שבכתב והן התורה שבע"פ לביאורים נפלאים, המקרבים את הלימוד ללבבות, כמו רש"י

הקדוש והאוהה"ק וכדוגמת 'מקרא כפשוטו', רש"י כפשוטו', מהדורות הש"ס עם הביאורים, כך גם ספרי תורת החסידות המופיעים במהדורות מבוארות להפליא.

אולי אפשר לומר כי 'זה לעומת זה עשה אלקים', לעומת הכלים הטמאים ושאר מרעין בישין, המזמנים את כל תוקף תאוות ותענוגי העוה"ז באופן קל ומייד רח"ל, רצה הקב"ה שלא נאבד חלילה את המשיכה לצד הקדושה, ושלא משמים הארה לדורנו להוציא לאור תעלומות חכמה ולהאירם באופן שיהא שווה לכל נפש, כדי לחבר אותנו ולהכניסנו יותר בשערי תורה וחסידות.

ואם הדברים נכונים כלפי כל חלקי התורה, חשובים הם שבעתיים בנוגע לתורת החסידות, שם מתבארים חלקי הפנימיות של העבודה שבלב, וודאי יש לעשות הכל למען ירגיש הלומד 'געשמאק' בלימוד, כדי שלבבו יימשך ומאמרי הקודש ישפיעו עליו שינוי לטובה, בבחינת 'חיי עולם נטע בתוכנו' לקניין לעולמי עד בשינוי נצחי בנפש האדם.

אנשי בשורה אנחנו, וזאת למודעי כי אי"ה בימים הסמוכים ליומא דהילולא י"ז חשוון, יופיע הספה"ק 'אהבת שלום המבואר' חלק בראשית, ואחריו מתעתדים אנו להו"ל במשך השנה את החלקים הנוספים. **מין רבינו שליט"א כתב בברכת קדשו להופעת הספר: 'אמינא לפעלא טבא איישר, כי בודעי ומכירי קאמינא שחסידיים ואנשי מעשה עמדו על גביו וניפוהו בי"ג נה, כראוי וכיאות להעמיד זכרון קדוש מדור לדור'...**

כך נפרד יוקדש לחלקי ה'הקדמות', שמטרתם להכיר ללומדים ולהבינם את המושגים ואת היסודות שבספה"ק.

חובה נעימה לנו לציין את חלקם הרב של הנהלת מוסדות התורה והחינוך בקרית ויזניץ, בראשות המנכ"ל הרה"ח ר' יצחק זיידה, שליבו ער וחס לכל דבר שהוא לטובת התלמידים, וכבר מתחילת העבודה הקציב לכך תקציב מיוחד ע"מ שלא תתעכב המלאכה. רק בזכות כך התאפשרה המלאכה הכבירה לטובת צעירי צאן קדשים. ואף עתה, לעת הדפסת הספר הקדוש במתכונתו זו, עומד הוא לימין המכון בכל העניינים, בהחזקת המשא הגדול במאור פנים ובלב ונפש חפיצה.

העיר קאסוב ומשמאל בית צדיק קאסוב ז"ע

לאחוז ביתר שאת

הגר"ש גרינברגר: עלינו לדעת, שעל אף שספר זה, ככל ספרי החסידות, מיועד לכל דורש ד' ללא הבדל מוצא ומקום מגורים, עם זאת, ודאי שכל הקשורים בקשר נפשי לשושלת שרביה"ק ה'אהבת שלום' זי"ע היה בה כמלאך על ראש דרך, צריכים ביתר שאת לדעת להבין ולהשכיל מה המה הדרכים בעבודת ד' אשר סלל לנו ואשר נלך בהם, כדי לאחוז בנתיבות הללו, הנמשכים בקדושה ובטהרה עד היום הזה.

וכפי שכתב רבינו עצמו בפר' ויחי: 'צריך כל האיש להתקרב אל הצדיק כל כך... שכשצדיק עובד במידה של שפלות, או אהבה, או יראה, צריך כאו"א להרגיש זאת הבחינה, ולבא אל הצדיק בזאת הבחינה'...

מלבד זאת, קירוב ספרי החסידות לבני דורנו הדור האחרון,

משאר ספרי תלמידי הבעש"ט הק' כדי שלא להלאות ולא להכביד על הלומד. בנוסף לכך, במקומות שרבינו מביא ומצטט מדברי הזה"ק והאריז"ל וגוריו, הבאנו בהערות את הדברים ממקורם טהור עוד שני חידושים נפלאים וכבירים שהוזכרו לעיל, וארחיב עליהם את הדיבור:

האחד, כמעשהו בקונטרס כך מעשהו בספר; בסוף כל קטע, מובא סיכום הדברים והעולה למעשה. דבר זה מסייע מאד להחדרת תוכן הדברים אל נפש הלומד, בבחי' 'כדי שיהא מכיר ורגיל בעבודה'.

השני, והוא העיקר: בהיות הספר מלא וגדוש במושגים ועניינים מתורת הקבלה ופנימיות התורה, שע"פ רוב אינם מובנים למי שלא דרך על מפתן תורת הסוד, מה גם שבחלקם דרך רבינו במהלך והבנה משלו בשונה מספרים אחרים, נערך

ודאי שכל הקשורים בקשר נפשי לשושלת שרביה"ק ה'אהבת שלום' זי"ע היה בה כמלאך על ראש דרך, צריכים ביתר שאת לדעת להבין ולהשכיל מה המה הדרכים בעבודת ד' אשר סלל לנו ואשר נלך בהם, כדי לאחוז בנתיבות הללו

יש בו בוודאי משום קירוב הגאולה, כפי שהשיב משיח למרן הבעש"ט זי"ע ששאלו 'אימתי קאתי מר?' – 'לכשיפוצו מעיינותיך חוצה!' ע"י ביאור ספרי החסידות וקירובם ללבבות כל הגילים והדרגות, נקרב את הגאולה השלימה במהרה.

ספר מיוחד – כמין ספר הקדמה לספר 'אהבת שלום', שיהווה אי"ה ספר מפתח לכל לומד ספרי חסידות, ובו מבוארים כל אותם יסודות ומושגים במשנת רבינו ה'אהבת שלום' זי"ע בטוב טעם ודעת. ואינו דומה שונה פרקו בלי ספר זה, לשונה פרקו אחר העיון וההבנה בספר זה.

שנתיים למדור 'א ניגון אויף שבת'

הדרך. ותחנתנו מהם – אל תרפו, כי רק כח הציבור מעניק את העוז להמשיך בכך בס"ד.

מילות עידוד אלה לא תחומות רק לנמנים מקרב אנ"ש, קהל הקוראים חוצה מגזרים ועדות, ימים ונהרות, כי הנגינה – כמהותה, דבר רוחני הוא, ואין לה מגבלות גשמיים. ועצם עבודת נגינתם של רבותינו הקדושים ולהב אישם – מאיר כיום בכל העולם כולו.

שליחות קודש רואים אנו במדורנו זה. שליחות שמהותה – התמקדות בעיקר העיקרים של הנגינה. בדור שבו הולכת וגדלה לדאבון לב קליפת הנגינה החיצונית, השטחית, הרדודה, הרחובית. רואים אנו במדורנו זה השבת מלחמה שעה, והעמדת הדת על תילה, ואת הנגינה בטהרתה ובקדושתה הראויה. רבים רבים אומרים לנו יישר כח על כך. רבים הבינו לפתע ומבינים את הנקודה הטמונה בעבודת השיר הנעלה המרוממת את האדם לפסגות נעלות. ומעט מן האור דוחה הרבה מן החושך. נודה להשי"ת על הזכות, ובבקשה ותחינה על העתיד, כי יטה לנו ד' חסדו ואמיתו ושירת 'א ניגון אויף שבת' לא תיפסק. אכ"ה.

על משקל דברו הידוע של רבנו האמרי חיים' בדבר ה'הלל' של ליל פסח, ב' פעמים, שאנו אומרים הלל על שאנו זוכים לומר הלל, נודה ונהלל להשי"ת אף אנו, על זכייתנו לשורר לפני השי"ת תמידין כסדרן.

מדורנו מציין ב"ה שנתיים ימים להופעתו, לרגל הילולת רבנו הק' בעל 'אהבת שלום' לפני שנתיים. ומכאן שמו 'א ניגון אויף שבת'. כדברו הידוע של רבנו ב'טרדתו מדי שבוע בשבוע 'איך האב נאך נישט קיין ניגון אויף שבת'.

במשך שנתיים אלה, זכינו לחקור ולפרסם מאמרים מדי שבת בשבתו במעלת הנגינה ובחקר מקורה ורוממותה ובמעלת עבודת השי"ת הטמון בה. לצד התייחסות לניגוני קודש, ההעמקה בהם והעיון במהותם. תגובות הציבור הינן נלהבות, ותודתנו נתונה לכל מי שבמילת עידודו הביא להמשכת מדור זה. שכן, נודה ולא נכחז, מן העבודות הקשות שבמקדש היא עריכת מדור זה. עבודת האיסוף, המחקה, 'שבירת הקולמוס' מדי שבוע בשבוע, כפשוטו, ולהתמקד בנושא מסויים ולחדש בו דבר. לא דבר ריק הוא. מדובר בעמל רב, ואך ורק תגובות הקוראים הם שעמדו לנו לכל אורך

רבנו הק' בעל אהבת שלום זי"ע

לפנינו מאמר שכתב החוקר מ.ש. גשורי אודות הנגינה בחצרו של רבנו הק' ה'אהבת שלום' זי"ע, מעניין להיווכח במבט חיצוני, אמנם שטחי קמעה, כפי שמתפרשת הנגינה הקאסובאית בעינינו 'מחקריות' ו'היסטוריות'.

"רבי מנחם מנדל בנו של רבי יעקב קאפיל, יסד את השושלת בקסוב. מקום של כבוד יחד לניגון בחצרו, בעצמו היה בעל קול חזק, שאגת אריה. ברם, במקום לחשוב על קו עצמאי או חצי עצמאי שיש לו זיקה מסוימת לרוח הנגינה היהודית, ולהוסיף גוון חדש בנגינת החסידים, אחז בדרך יותר נוחה, בסגול את נעימות עמי הארץ לניגוני קסוב, בהבדל של כמה תנועות המיוחדות לניגון החסידים."

[נעצור לרגע במרוצת קריאת הסופר דנן כדי להעיר הערה נצרכת: הבאנו את הדברים ככתבם של הכותב ומנקודת מבטו השטחית, הרואה בנעימת עמי הארץ 'דרך יותר נוחה', וכמובן ש'אין מחשבות רבנו מחשבותיו', וכי מי יעמוד בסוד קדושים בעבודה נוראה זו של ליקוט ניצוצות קדושה הפזורים על פני הארץ בתוככי הניגונים ורוממותם אל הקדושה].

"על עוצם קולו מסופר, שכשהיה מתפלל לפני התיבה, היו שומעים את קולו הזך והחזק במרחק כמה קילומטרים. הוא לא רצה לכתחילה להיות צדיק לחסידים, אך עמיתו הצדיק רבי וועלויל מטשארני-אוסטרי שלמד יחד אתו אצל המגיד

במדורנו זה אשתקד, בהילולת רבנו הק' ה'אהבת שלום', הרחבנו בכל אחד מן הניגונים הידועים לנו שנותרו לפליטה מרבנו הק' זי"ע, שעה שרובם אבדו לדאבון לב בצוק העתים. להלן בקצרה:

נוסח 'מזמור לדוד הבו לד' בני אלים' ואמירתו חו"ק.

נוסח 'האדרת והאמונה' בפסוקי דזמרה של שב"ק.

נוסח 'נשמת' וכפל התיבות 'הן-הם'.

נוסח 'ובכן ישתבח ו'כל מקדש' [לפי אחת מן הגירסאות]

נוסח 'ספירת העומר'

נעימת 'עוד יזכור' בתפילת נעילה דיוהכ"פ.

נעימה המושרת בפיטי 'מלך עליון' דר"ה ו'אמר לאלקים דיוהכ"פ.

נעימה המושרת בפיטי 'אדירי איומה' דיום א' דר"ה ו'כל שנאני שחק' דיום ב' דר"ה.

נעימת 'הללו-ה' דשופרות ו'כי אנו עמך' דליל יוהכ"פ.

נעימת 'הודו' בהלל דליל פסח.

ניגון המושר על 'מזמור לדוד' בס"ג, שהתגלה בשנים האחרונות לאחר מחקר מעמיק. כנראה אחד מאותם 'ניגון אויף שבת' של רבנו הק', והיחיד הידוע לנו לע"ע.

מקור נגינת קאסוב

הוואלאכי בניגוניהם והחליש על ידו את היסוד המהותי של נגינת החסידות עצמה. לא פעם מתקבל הרושם דרך שמיעת ניגוני קוסוב שגדולה כאן ההפרזה הוולכית והרבה מהם נוצרו על טהרת הוולכיות, עד שקשה לחשוב שיש לנו כאן ענין עם ניגוני חסידים. הפולחן הוולכי מצא לו שותף ביצירה ולהפצת נעימותו בחסידי קוסוב ושל ויזניץ, עד שגם חסידים אלה שהתיישבו בארץ ישראל ויש להם בתי תפילה משלהם בירושלים וביתר הערים העתיקות שבארץ, מטפלים בחריצות בהדגות הנעימות הוולכיות, שצלצולן הגזעי מהווה כעין דיסוננס בולט לנעימות המזרח. השפעות הוולך ניכרות בעיקר בניגוני השולחן, והתנועות החסידיות שבהם מחווריות לגבי הטונאליות הוולכית.

וכאן המקום לציין, שהחביה לניגון הוולף המקובלת בדרך כלל בחסידות, נוגעת רק לכמה צורות ותנועות יפות שבכוון למשוך באמת את לב השומע, בעוד שהאפקטים הגזיים של הוולכים העוצבים את פני הניגון ידועים רק לנבוני דבר של הוולכים עצמם או לקרובים להם קרבת רוח, בלי שחסידי אוקראינה וליטא ואחרים יוכלו לעמוד על מהותם או על יופיים."

הכותב, מאריך כאן במילים 'גבוהות' אודות ההבדל ה'מקצועי' שבין הנגינה הקאסובאית לחצרות החסידים האחרים שהיו באותה שעה. נפרש זאת בשפתינו אנו: נגינת רוב תלמידי הבעש"ט הק' התאפיינה בניגונים עמוקים, בעלי רבדים של מחשבה והתבוננות מעמיקה, אם בשברון לב ואם בשמחה, אם ברוממות הנשמה ואם בחשבון נפש מעמיק ופרטני לשם מולך אותו מהלכו של הניגון ותנועותיו.

לעומתם, באה לעומתם נגינתם של רבותינו הקדושים, ה'וואלאכל' המוכר לנו כל כך, התנועה הנוגה ומרוממת כאחד, תנועה של געגועים והמיית לב, שבת אחת יכולה להביא את האדם לשמחה וללב נשבר גם יחד – שהרי זו, היא עיקר משנתם ודרכם של רבותינו הקדושים. לב נשבר איננו עצבות פסולה, לב נשבר היא השמחה הגדולה ביותר שקיימת. שמחה הבאה מתוך ביטול הישות באופן כליל ומובהק, וכל כולו אינו אלא געגועים וכיסופין לאלקיו ותשוקתו לקרבתו ולדבקו.

מנדבורנה גזר עליו לפני נסעו לארץ ישראל להיות רבי, ובבואו לא"י שלח לו אגרת ברכה באחולים שתתחדש המלוכה שלו שלא תסור ממנו ובניו ובני בניו. ורבי מנדל קיים את דבריו, והיה בעל תפילה מצוי ומונגן בניגונים שונים, וכן בנו רבי חיים ורבי מענדיל מויזניץ וזרעיו, היו בעלי תפילה בכל שבת וחג ובימים הנוראים – שחרית ומוסף ונעילה ובערב כל נדרי – עד היום. רוב הניגונים – ישנים וגם חדשים.

ביחס לנוסח התפילה והנעימות החזיק רבי מנדלי במה שקיבל מאביו, הנחשבים עד היום כניגוני בראשית של השושלת, ובא והוסיף עליהם כיד הנגינה הטובה עליו. מלבד זה למד אצל הצדיק רבי צבי הירש מנדבורנה, שבבית מדרשו היה עובר בקביעות לפני התיבה, ובהגיע הימים הנוראים למד איתו את הכוונות והתנה עמו שיתפלל במהירות, וזה ישמש לו לסגולה שלא יתבטל במציאות. ובכל זאת כשהגיע למלכויות זכרונות ושופרות היה שוכח את דברי רבו ונתלהב עד כלות הנפש כמעט.

רבי צבי רבו היה מתלמידי המגיד רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב רבי מנדל המשיך במסורת הבעש"ט בעברו לפני התיבה בימים הנוראים. ואולם הוא לא עבר לפני התיבה המיוחדת לבית הכנסת כדרך כל בעלי התפילה, אלא היה מתפלל במקום עמידתו, וכולם שמעו קול תפילתו בשפה ברורה ובענימה. ואף הם כיוונו את לבם להתפלל בנעימות הקול ובדחילו ורחימו.

בשבתות ובמועדים היה רבי מנדיל שר ניגונים בלי מילים, ורק כשביקר אצלו רבי נפתלי מרופשיץ ובניו היה שר עם המילים, וגם אחרי שבאו בברית החיתון אמר כי יכולים הם הרופשיצאים לשיר את הזמירות לשבת עם המילים.

סימן הריכו של ניגוני קאסוב - ה'וואלאכל'

החוקר ממשיך וכותב שם:

"נגינת קאסוב ניתנת להגדרה על נקלה. היא מושפעת מאד – כפי שצייתי לעיל – מנגינת הסביבה, בעוד שאין לה נקודות מגע רבות עם הסגולות המציניות את הנגינה היהודית. ואם בכלל אפשר לקבוע השפעות מוסיקה על נגינת החסידים, הרי ה'וואלאך' הוא שהשפיע במיוחד על ניגוני קוסוב.

"אם אמנם הוכר הוואלאך בחסידות בין שאר הסוגים הקיימים, כסוג נגינה נעימה ויפה והספיק למצוא למקום אחיזה בניגוני החסידים, ואילו בקאסוב תופס הוא את המקום הראשי, ואפילו בניגונים של זרמים אחרים שבחסידות המושרים בקאסוב מנצנץ פה ושם הקו הוואלאכי.

הנעימות הוואלכיות – יגון ושמחה משמשים בהם בעירוביה, והמעבר הרעיוני ממינור למז'ור וחזרה שכיח בהן מאד, ויתכן שצורה זו נתקבלה על הדעת בחסידות, הגורסת אף היא לביטול התחומים שבין צער ושמחה, ומכאן היחס הלבבי לוולף בחסידות מאז ועד היום.

צדיקי קאסוב כאילו באו להגביר עוד יותר את היסוד

בקריית ויזניץ עפולה
מבחר דירות למכירה
החל מ 1.285.000
לפרטים נוספים יוסף יו"ט ויזל
052-712-6224

052-7126224 05271222@gmail.com

תלמיד חכם וחסיד, משפיע לרבים וגבאי צדקה החסיד המופלג מו"ה משה אליעזר פוקס זצ"ל כ"ג במרחשון תרע"א, קט"ו שנים לפטירתו

היו הולכים לשמוע. והנה ניגש ר' מרדכי חנה אל דודו ר' משה אליעזר, וביקשו שילך עמו לשמוע את אמירת שיר השירים מפי הרבי.

גער בו הדוד בחיבה: "דו בעל תאווה'ניק, דער סדך, די 'הגדה', איז דיר נישט גענוג געוועהן?!... [בעל תאוה שכמוך... האם לא די לך ב'סדר' וב'הגדה'?!...].

והפטיר מרן ה'אמרי חיים' על החסידים בימים ההם: 'זיי האבין געהאט א אנדערן דעת!' (רשימות הגה"ח ר' אביגדור שלמה גיגר שליט"א).

מופלג בתורה וביר"ש

תלמיד חכם מופלג היה ר' משה אליעזר, ידיד נאמן היה להג"ר נפתלי הכהן שווארץ זצ"ל רבה של מאד בעל 'בית נפתלי', בנו של ה'קול אריה' זצ"ל, אשר התגורר כאברך לאחר נישואיו בווישווא ומצא ברמ"א חבר כלבבו, יחד השתעשעו בדברי תורה ובפולפולי דאורייתא, וה'בית נפתלי' אף נסע להסתופף בצל רבינו ה'צמח צדיק' זי"ע. גם אחר שה'בית נפתלי' עבר לכהן כרב העיר מאד, המשיך לעמוד בקשרי מכתבים עם ר' משה אליעזר.

בקי עצום היה רמ"א בהלכות השחיטה, יר"ש ובעל מידות נעלות. למלאכת הקודש התייחס בדחילו, והיה שופך דמעות כמים לבל ייכשל חלילה ולא תצא תקלה מתחת ידו.

ר' משה אליעזר כיהן בתחילה כשר"ב ביישוב סקערניצא שבגליל חוסט. על תקופה זו מסופר, שר' משה אליעזר נהג לנסוע להסתופף בצל רביה"ק ה'צמח צדיק' זי"ע בירח האיתנים, מ'שבת סליחות' עד אחר 'שבת בראשית'. הדבר חרה מאוד לקצבים שביישוב, שאמרו: היתכן? בזמנים כאלה של חגים ומועדים נוסע לו השר"ב ואינו מתחשב בצרכנו? על-כן פנו אל הגה"צ מהר"ם שיק זצ"ל, רבה של חוסט והגליל, ושטחו לפניו את טענותיהם, והיו בטוחים שהגאון יכיר בצדקתם.

ציוה מהר"ם לר' משה אליעזר לבוא לפניו, וכשהגיע, פנה אליו בשאלה: היכן היית עד עתה? השיבו ר' משה אליעזר: בוויזניצא, אצל הרבי. שאלו שוב מהר"ם שיק: מה ראית שם? על-כך השיב: עבדות ד' ראיתי שם! כששמע זאת מהר"ם שיק, הפטיר לעומתו: אם כך, מוטב שתיסע לשם עוד יותר בתכיפות מאשר עד עתה!...

בשנת תר"ל לערך, נתקבל ר' משה אליעזר לכהן כשר"ב

דמות מיוחדת במינה, שהאירה באור יקרות בעיר ווישווא שבמארמורש, היה החסיד המופלג מוהר"ר משה אליעזר פוקס ז"ל, מגדולי חסידי ויזניץ, ששימש כשר"ב דווישווא במשך ט"ל שנים, והתפרסם בקרב כל יודעיו ומכיריו בצדקותו

ובפרישותו.

ר' משה אליעזר נולד לאביו החסיד ר' ישראל פוקס ז"ל מווילחוביץ, בן החסיד רבי יצחק זצ"ל שהיה מתלמידיו החשובים של ה'חוז'ה' מלובלין זי"ע.

עוד בבחרותו ניכרו בר' משה אליעזר גינוני קדושה ופרישות. נהוג היה אז שבחורי הישיבות אכלו 'ימים' [טעג] בבתי בעלי-בתים. ר' משה אליעזר סירב לנהוג כן, והשתמט מכך בכל מיני אופנים, וזאת עקב זהירותו בענייני קדושה שלא לאכול יחד עם משפחות בעלי הבתים. מה עשה? - בכל יום שישי היה הולך בין תושבי העיר כששקית בידו, לתוכה אסף שאריות לחם מקמח תירס או קמח רגיל, ומאלו הסתפק במשך כל השבוע הבא בין כותלי הישיבה בה למד.

אחיו של ר' משה אליעזר, ה"ה החסיד המפורסם רבי יצחק דוד פוקס ז"ל מווילחוביץ, נלב"ע במיטב שנותיו בשנת תרמ"ח. או אז לקח ר' משה אליעזר על עצמו לגדל את ילדי אחיו, והיה מחנכו ומלמדו בחסידות של בן אחיו, החסיד המפורסם רבי מרדכי חנה ז"ל, אשר תמיד התגאה מאוד בדודו זה.

סיפר רביה"ק ה'אמרי חיים' זי"ע (שב"ק פר' חוקת תשכ"ז), שפעם היה ר' משה אליעזר בחג הפסח בוויזניצא. בליל שני של פסח, לאחר עריכת הסדר ע"י מרן הסב"ק זי"ע, הסתובב רמ"א בביהמ"ד אנה ואנה כשהוא כולו לוהט ומשולהב, אחר ששמע את ה'הגדה' ואמירת ההלל מפי מרן זי"ע. המנהג היה, שהס"ק אמר לאחר הסדר 'שיר השירים' בביתו, והחאניאקעס

דעיר ואם בישראל ווישווא.

כאשר היה בא אל ר' משה לייזער (כפי שהיה נקרא בפי כל) תלמיד, כדי ללמוד את מלאכת השחיטה, היה בודק ראשית כל עד היכן מגעת היראת-שמים שלו. שבועות מספר היה על התלמיד לשהות במחיצתו כדי שיבדוק את התנהגותו, ורק לאחר שמצא חן בעיניו העניק לו כתב-קבלה. היה גם אחד, שלאחר שראה את התנהגותו של ר' משה אליעזר ושמע ממנו את אזהרותיו, משך ידו מן המלאכה, באומרו: 'אם שו"ב חייב להתנהג כך, הרי אין הדבר בשבילי...'

סיפר הרה"ח ר' יוסף שטיינמץ ז"ל, שבשנת תרח"צ היה עם רביה"ק ה'אמרי חיים' ז"ע בשב"ק בעיר סלאטיפינא, ביום א' נסע רבינו לבקר ביישוב הארישאווא את אחד מזקני החסידים, הרה"ח ר' אברהם חיים ז"ל שעוד נסע אל רבינו ה'צמח צדיק'. רא"ח סיפר לרבינו כי בעודו אברך למד להיות שו"ב, ואח"כ נסע לווזיניצא לבקש 'קבלה' כדי להתמנות. רבינו ה'צ"צ שלחו לווישווא אל ר' משה אליעזר, כדי שיעשה אצלו שימוש ויבקש ממנו 'קבלה'. בהגיעו יעץ לו ר' משה אליעזר לנוח בלילה בביתו, כדי שיהא רענן לקראת המבחן שיערוך לו למחרת.

ר' אברהם חיים הבין כי ר' משה אליעזר אינו רוצה שהוא יראה את מעשיו בלילה, הוא התחזק להישאר ער במשך הלילה ועקב אחר מעשיו של רמ"א. או אז ראה כיצד רמ"א עוסק בלילה בעבודת ד', וכיצד הוא משחזר את סכין השחיטה בדמעות שלישי, ואז הבין למה שלחו רבינו לכאן, כדי שיבין וישכיל מלאכת הזביחה מהי.

יראתו של ר' משה אליעזר קדמה לחכמתו, ומורא רבותיו כמורא שמים. לימים הסתופף בצל רבינו הס"ק בעל 'אהבת ישראל' ז"ע. פעם כיבדו הסב"ק להתפלל מוסף לפני התיבה. התנצל ר' משה אליעזר לפניו, ואמר: 'איך קען נישט דאווענען, די הענט ציטערן מיר'... (אינני מסוגל להתפלל; ידי רוטטות...).

ר' משה אליעזר נושע אצל הסב"ק, היה זה כשלאחר נישואיו לא זכה לזש"ק במשך כמה שנים, באחד מביקורי מרן הסב"ק בווישווא, כשהכרכה הגיעה לעיר והמונים עמדו ברחוב לקבל את פני הק', נעצרה הכרכה פתאום, כי אמו של ר' משה אליעזר, אשר זכתה לאריכות ימים מופלגת, נעמדה באמצע הדרך ולא איפשרה לס"ק להמשיך בדרכו, עד שיבטיח לבנה ר' משה אליעזר שיפקד בזרע של קיימא!

ברוך ובעימות אמר לה רבינו: 'בעזר השם מבטיח אני לך שכעת חיה ולר' משה אליעזר בן'... וכעבור שנה בדיוק זכה להכניס בברית את בנו הרה"ח ר' חיים ז"ל!

מסופר, שפעם בהיכנסו עם קוויטעל אל רביה"ק ה'צמח צדיק', נתן פדיון נפש גדול – רענדיל שלם של זהב, פדיון שרק העשירים הגדולים הרשו לעצמם להעניק, וזאת למרות שהיה עני מרוז. הוא הסביר לרבינו שבפעם הקודמת שהיה אצל רבינו, שמע מהרבי עובדא מסויימת, והיא שגרמה לכך. כי פעם

כשנסע עם חותנו הרה"ק מרוזין ז"ע בכרכה, עצרה אותם נשמה וביקשה תיקון, מחמת שבחייה נתנה פעם מטבע לצדיק. למרות שה'צמח צדיק' ביקש מחותנו להיטיב לנשמה, כנראה שהיה הדבר קשה מאוד, הרוזינער הוציא מטבע מכיסו וזרק לעבר אופני המרכבה, באומרו: 'הא לך בחזרה מה שנתת לי, והניחי אותי לנפשי!'

לכן – הסביר רמ"א לרבינו – החלטתי לתת לרבינו רענדיל שלם מזהב, וכשאבוא אח"כ ואדרוש תיקון לנשמת, לא יוכל הרבי להוציא מכיסו סכום כה גדול ול'זרוק' לי בחזרה...

מוכן היה ר' משה אליעזר להשליך נפשו מנגד על כל דבר שיש בו תועלת לאי-מי ממשפחת הרבי, והיה מבטל עצמו אף לפני נכדי רבו הצעירים.

איתא בספה"ק 'מקור ברוך' (פר' במדבר): "באחד מימי סוכות פנה אאמור"ר הקוה"ט זיעוועכ"י אל אחד מהיושבים שם, ואמר לו: היום האושפיזין שלך. הלה לא הבין הכוונה [כי שמו לא היה כשם ה'אושפיזין' של אותו יום], ואאמור"ר זצ"ל חזר על זה והוסיף: 'אם לא היום האושפיזין שלך, אז אימתי? לאחר-מכן התיישבו כמה חסידים, ואזרו עוז כדי ללמוד פשט בדברי הרבי. אחד החסידים, ר' משה אליעזר השר"ב, הביע דעתו ואמר שכונת הרבי היתה לרמוז לו על מאמר התנא (אבות א, יד): 'ואם לא עכשיו אימתי'...'

ר' משה אליעזר אף נסע לצאנז אל הרה"ק ה'דברי חיים' ז"ע, ובס' 'מקור חיים' מביא עובדה מופלאה שסיפר רמ"א שראה בהיותו בצאנז.

קשר אמין במיוחד היה לר' משה אליעזר עם הרה"ק ה'אמרי יוסף' מספינקא ז"ע. כשהיה ה'אמרי יוסף' בביקור בווישווא, היה הולך לבקר את ר' משה אליעזר.

ר' משה אליעזר הוזמן לכהן כשו"ב בעיר הגדולה סיגעט, אולם לא רצה לקבל את המינוי כדי שלא להתערב במחלוקת. מסופר, שפעם שבת הרה"ק ה'קדושת יום טוב' מסיגעט ז"ע בווישווא, ובסעודה שלישית השתתף ר' משה אליעזר והתכבד לזמר 'ברכי נפשי', יצא ה'קדושת יו"ט' מכליו כששמע את נעימות קולו, בהשתפכות הנפש כבן המתרפק אל אביו [הגה"ח ר' אברהם ברגר ז"ל מלונדון].

רודף צדקה וחסד ושמה בחלקו

עני היה ר' משה אליעזר, אך נראה כמאושר ביותר עלי אדמות. מלא ברגש ובלהט חסידי, תמיד שגורה היתה על-פיו מילתא דביחזותא, ובצהלתו עודד לבבות נדכאים. אמרותיו השנונות הילכו במארמורש, והיו שגורות במשך שנים רבות בפי יהודי המחוז.

ר' משה אליעזר היה מתרים את העשירים ודואג לעניי העייר, אך לעצמו לא דאג כלל. הוא לא הירשה שיעלו את

הוא למנורה היקרה... ואז, נטל ר' לייב וואלף – שהיה רודף צדקה וחסד – את המנורה, ומסרה לר' משה אליעזר, למען יוכלו יהודים עניים ליהנות מליל הסדר. ר' משה אליעזר נטל את המנורה, כשלשמחתו אין גבול. הוא נחפז אל השוק, מכרה בממון רב, ועוד לפני כניסת החג חילק את דמיה ליהודים נצרכים...

הערכת רבוה"ק

רבותינו הקדושים דיברו בשבחו בהערכה רבה. מרן הס"ק סיפר, כי זקנו רבינו ה'צמח צדיק' חפץ לקבל את ר' משה אליעזר כשו"ב בוויזניצא, אך לא עשה כן, כדי שלא להוציאו מווישווא רבינו ה'אמרי חיים' התבטא: "איך האב געקענט ר' משה אליעזר, ר' מרדכי חנה'ס פעטער, ס'איז איהם גארנישט איין געפאלן צו זיין עניו" [הכרתי את ר' משה אליעזר, דודו של ר' מרדכי חנה; כלל לא עלה על דעתו להיות ענו], שכן לא עלה על דעתו שיש לו במה להתגאות. ופירש רבינו בזה את הנאמר בפיוט לשחרית של ראש השנה: 'זקטנתי מעש לכן אזחיל' – מפני שאני מוכרח לפעול ולעשות מעשים כדי להקטין את עצמי, 'לכן אזחיל' – לכן אני מפחד, כי איך זה עלה על דעתי בכלל שאני משהו, שהנני צריך לעבוד על עצמי שאהיה עניו. בענין זה סיפר הרה"ח ר' משה גדליה הו"ל מנערסניצא – שיכון ויז'ניץ, שפעם נסעו האחים ר' יצחק דוד ור' משה אליעזר יחד עם חברם החסיד הנעלה ר' חיים ישראל ברקוביץ ז"ל שו"ב דנערסניצא, ובדרכם שוחחו בענייני עבודת ד', כדרכם של חסידים ואנשי מעשה.

פתח ר' משה אליעזר וסיפר: היה פעם בן מלך שאביו דאג לכל מחסורו, קנה לו בגדים יפים ונאים ביותר, מאכלים משובחים, מתנות יקרות, הביא לו מחנכים מעולים ביותר ודאג לו לכל תענוגי העולם. ואילו בן המלך, במקום להכיר טובה לאביו, לא שמע לקול הוריו ומוריו, את הבגדים לכלך ואת המתנות קרע לגזרים... השומעים, שהיו רתוקים לשמוע את המשך המעשה – נדהמו כאשר ר' משה אליעזר החל לבכות, ואמר: אני הוא אותו בן מלך! אשר מלוא כל הארץ כבודו, הוא בראני עם איברים בריאים ודאג לכל מחסורי, ואני, במקום שאכיר לו טובה על כך, חטאתי נגדו ולא שמרתי מצוותיו!... מלבד לאותן מעלות שהזכרנו, היה ר' משה אליעזר ניכר באופן מיוחד בגיוני הקדושה שלו. פרישותו והליכותיו בקודש, היו לשם דבר אצל זקני החסידים [הגה"ח ר' אליעזר דוד פרידמן בשם הרה"ק רבי יודא'לי זי"ע].

כ"ק מרן ה'שארית מנחם' מווישווא זי"ע, שהגיע לכהן פאר בווישווא אחרי פטירת ר' משה אליעזר, היה פעמים רבות מזכיר בדברי תורתו מאמרותיו.

משכורתו, כדי שלא יהא לו יותר ממה שנצרך למחייתו. ופעם, בעת שהמצב בבית היה דחוק מאוד, ביקשתו זוגתו 'ער זאל גיין זעהן עפעס געלט'. כשהגיע ר' משה אליעזר לביתו של ראש הקהל, שמח הלה על כי סוף סוף מוכן השו"ב שיעלו את משכורתו. על-אתר הוציא סכום נכבד מהקופה. אך משראה ר' משה אליעזר את הכסף – הסתובב ופנה ללכת. ראש הקהל הנדהם קרא אחריו: 'מדוע אתם בורחים?' השיב השו"ב: 'התבקשתי לראות קצת כסף, ולאחר שראיתי – אוכל ללכת'. פעם כשהסתובב ר' משה אליעזר לאסוף בבתי התושבים שאריות לחם עבור נצרכים, פתח בעל בית את דלתו, ואמר שאין לו מה לתת, היות ויש לו רק ככר לחם שלם. השיב לו ר' משה אליעזר בצחוח: "אם משום כך, יש לי עצה! יכול אתה לתת לי את הכיכר השלם, ואני אפרוט ואחזיר לך במקום זה פרוטות לחם מהשקית שלי"...

פעם בערב פסח, לאחר שריפת חמץ, הגיע ר' משה אליעזר לביתו של ראש הקהל דווישווא הנגיד המפורסם ר' לייב וואלף ז"ל, מחשובי חסידי ויז'ניץ ובעל האכסניה של מרן הס"ק. בבית ראש הקהל היה הכל ערוך ומוכן לליל הסדר – מיטה להסיבה, שולחן ערוך, יין ומנורה וכלי-כסף לרוב. משנכנס ר' משה אליעזר, הזמינוהו פנימה לחדר שבו ייערך הסדר. ר' משה אליעזר התיישב ליד השולחן, נעץ עיניו בשולחן ולא אמר מאומה.

ר' לייב וואלף וב"ב התפלאו על התנהגותו, אך לא העיזו לשאלו לשם מה הגיע. לאחר שהמתינו זמן ניכר, הפצירו בו שיאמר מה חפצו. פתח ר' משה אליעזר את פיו, כשעיניו נעוצות במנורת הכסף, ואמר: כן כן, אילו היתה מנורה זו שלי, היה הכל נראה אחרת... גם אני הייתי שמח...

ר' לייב וואלף וב"ב הבינו מיד, שביתו של ר' משה אליעזר כנראה ריקם מכל, והדברים הגיעו עד כדי כך, שר' משה אליעזר נאלץ לשנות ממנהגו ולבקש את עזרת בני אדם.

נכמרו רחמיה של אשת ראש הקהל, היא מילאה מיד סלים מלאים כל טוב מהנדרש לחג הפסח, ושלחה אותם לביתו של ר' משה אליעזר. אלא שכאן נפלה הפתעה. אשת ר' משה אליעזר מסרבת לקבל, בטענה: הכנתי ב"ה הכל לליל הסדר – אם כי בצמצום – אך אינני מוכנה לקבל מאומה.

השליח חזר עם הסלים מבית ר' משה אליעזר, ותמיהת ר' לייב וואלף וב"ב גדלה. ור' משה אליעזר, עומד בשל: הוא יושב ליד השולחן ומשנן לעצמו מדי פעם שוב ושוב את המשפט – אילו היתה מנורה זו שלי – הייתי שמח, וגם אני יכולתי להסב לליל הסדר כיאות. ולפתע הוסיף עוד משפט, ששפך אור על כל הפרשיה, בהבירה: אילו היתה מנורה זו שלי, הייתי מוכרה, ובדמיה הייתי מחיה הרבה יהודים שאינם נוטלים בגלוי; שאין להם עדיין צורכי הפסח למען ייהנו גם הם מהחג הקדוש הזה!... עתה התחוויר לפתע לר' לייב וואלף ולב"ב לשם מה זקוק

תשמ"ג: הגה"צ ר' משה נתע ב"ר מנחם מענדיל למברגר אב"ד מאקאווא
תש"נ: הרה"ח ר' משה אהרן ב"ר שואל יהודה גנץ ז"ל משיכון ויזניץ

יום ד' - כ"א חשוון

תרצ"ב: האי חסידיא ופרישא מו"ה מרדכי חנה במו"ה יצחק דוד פוקס ז"ל מווילחאוויץ
תש"נ: הגה"צ ר' ישראל אברהם ב"ר אפרים אהרן שטיין זצ"ל אבד"ק פאלטישאן
תשנ"א: הרה"ח ר' שמואל זאב ב"ר אברהם דוב שוורץ ז"ל
תשע"ח: הרה"ח ר' אהרן יחזקאל ב"ר יוסף שפיגל ז"ל מאנטווערפן

יום ה' - כ"ב חשוון

תקע"ד: הרה"ק רבי דוד שלמה ב"ר יחזקאל מסארקא זי"ע, בעל 'לבושי שרד' ו'ערבי נחל'
תרפ"ז: הרה"ק ר' יששכר דוב בהר"ק יהושע מבעלא זי"ע
תש"ג: הרה"ח ר' שואל אריה ב"ר יודא אברהם עביר רחוברג ה"ד מאנטווערפן
תשט"ז: ה"ר אברהם ב"ר משה חיים לאוואיש וייס ז"ל שו"ב ובעל מגן בטעטש, גרויסוודיין,
מאנטשעסטעק, ב' זכרון אברהם'
תשמ"ג: הרה"ח ר' שלמה ב"ר דוב זיידה ז"ל ממסמייח, רחובות
תשפ"א: הרה"ח ר' אלעזר ב"ר דוד ויזל ז"ל משיכון ויזניץ
תשפ"ב: הרה"ח ר' אפרים פישל ב"ר יוסף יום טוב הלוי ויזל ז"ל משיכון ויזניץ

יום ו' - כ"ג חשוון

תרע"א: הגה"ח ר' משה אליעזר ב"ר ישראל פוקס ז"ל שו"ב ווישווא
תש"ג: הנגיד החסיד ר' ברוך ב"ר אברהם ניסן ניימאן ז"ל מניו יורק
תשמ"ג: הגה"ח ר' שלמה ב"ר יצחק כהנא ז"ל מבדפסט, בוקולין, שיכון ויזניץ
תש"נ: הרה"ח ר' ישראל אריה ב"ר אלטר יעקב גליק ז"ל מב"ב
תש"פ: הרה"ח ר' יעקב אלימלך ב"ר שלמה גרין ז"ל מירושלים

שב"ק פרי וירא - י"ז חשוון

תקפ"ו: כ"ק מרן אדמו"ר ר' מנחם מענדיל בהר"ק ר' יעקב מפאלי חסיד זי"ע, ב' 'אהבת שלום'
ת"ש: הרה"צ ר' שמואל אברהם אבא בן כ"ק רבנו הסב"ק רבי ישראל זי"ע
תשמ"ח: הרה"ק ר' משולם זוסיא בהר"ק חיים יצחק מטשונוביל זי"ע, חותן יבלח"ט מרן רבנו
שליט"א

תשס"ו: הרה"ח ר' חיים אלכסנדר ב"ר יעקב ניימאן ז"ל מברוקלין
תשע"ז: הרה"ח ר' דוד בה"ר אברהם יוסף חנוך קליינמן ז"ל
תשע"ח: הרה"ח ר' שמואל אהרן ב"ר חיים ישראל ברוך וועג ז"ל משיכון ויזניץ

יום א' פרי חיי שרה - ח"י חשוון

תרע"א: הרה"ק יחזקאל בהר"ק אברהם יששכר דוב הכהן מראדאמסק זי"ע, ב' 'ננסת יחזקאל'
תרפ"א: הגה"צ ר' מנחם מענדיל אלטר בהגר"צ ר' פנחס יוסף דאכנער זצ"ל אבד"ק בערהאמעט
תשי"ד: הרה"ק ר' יעקב מהוסיאטין בהר"ק ר' יצחק מבאהוש זצ"ל, ב' 'אהלי יעקב'

יום ב' - י"ט חשוון

תש"ד: הגה"ח ר' דוד ב"ר יעקב אברהם וייס זצ"ל דומ"ץ ווישווא
תשס"ז: הרה"ח ר' מיכאל פסח ב"ר דוד גפנר ז"ל
תשס"ט: הרה"ח ר' שלמה זלמן ב"ר אברהם אהרן שפירא ז"ל מחפיפה, יו"ד איגוד תלמידי הד"מסק
אליעזר'
תש"ע: הרה"ח ר' יעקב שלמה ב"ר יהודה שטרט ז"ל מב"ב
תשע"ד: הרה"ח ר' יהודה ב"ר משולם איסר [פייש] כץ ז"ל מוויליאמסבורג

יום ג' - כ' חשוון

תרי"ב: הרה"ק ר' שלום ב"ר יעקב יוסף הלוי מקאמניקא

בכל ההידורים!

השאיר אחריו דור ישרים מבורך, בנו הרה"ח ר' חיים ז"ל,
ושתי בנות. תלמידים גדולים ורבים העמיד ר' משה אליעזר,
שכיהנו אחריו במלאכת הקודש, ה"ה הרה"ח ר' בעריש הורוביץ
השו"ב בווישווא והמלחין הנודע, הגה"ח ר' הערשיל פולק ז"ל
שו"ב ווישווא, השו"ב בבארשא הגה"ח ר' ישראל כהנא ז"ל,
השו"ב בסיטשעל הגה"ח ר' צבי מאיר פוגל ז"ל.

אחרית ימי

ר' משה אליעזר נלב"ע ביום עש"ק כ"ג בחשוון תרע"א. יום
לפני פטירתו הגיע לבקרו הרה"ק ה'חקל יצחק' מספינקא זצ"ל,
ובצאתו איחל לו רפואה שלימה נענה לו רמ"א: אנה, אל יברכני
ברפואה שלימה, אלא יברכני שתהיה לי 'א גוטן שליט וועג',
דרך צלחה ומהירה, בדרכי לחיי העולם הבא... למחרת היום
נצחו אראלים את המצוקים ועלתה נשמתו בטהרה השמימה,
ומנוחתו כבוד בעיר ווישווא.

מסופר בפי חסידים, שלאחר פטירת ר' משה אליעזר,
הבחינו השו"בים החדשים דווישווא, כי הגויים הדרים ליד בית
המטבחיים מביטים בלעג עליהם בעת שהם מכינים את הסכין
לשחיטה. אחד השו"בים, שהכיר את השכנים' הללו, הבין
שהם אינם עושים זאת מתוך שנאת ישראל גרידא, ושאל את
אחד מהם לפשר צחוקם. השיב אחד הגויים: הכיצד לא אצחק,
בראותי ש'החכמת? והסביר את דבריו באומרו: השו"ב הקודם
(ר' משה אליעזר), כשהיה צריך להשחית את הסכין, היה עושה
זאת בדמעות שבעיניו, ואילו אתה 'החכמת'... אתה מרטיב את
הסכין עם מים!...

– כזה היה ר' משה אליעזר – כאשר היה צריך להשחית את
הסכין, היו הדמעות נושרות כנחל מעיניו, למען תהא שחיטתו

זכרון עולם

לעילוי נשמת זקנו האי גברא רבא מופלג בתורה וכו"ר ש
מגדולי החסידים והמשפיעים, רב הסדר ומרבה להיטיב
הגה"ח ר' **משה אליעזר פוקס** זצ"ל שו"ב ווישווא
בהרה"ח ר' ישראל ז"ל
נלב"ע כ"ג חשוון תרע"א, קט"ו שנים לפטירתו

הוצנח ע"י נכדו ידידנו הנכבד רב החסד
הרה"ח ר' **משה שמחה כהנא** הי"ו
נבאי נאמן מסור בלב געש ונפש להרחבת גבולי הקדושה
בכיבוה"ד היכל שלום שיכון ויזניץ

בית מדרן אדמו"ר שליט"א

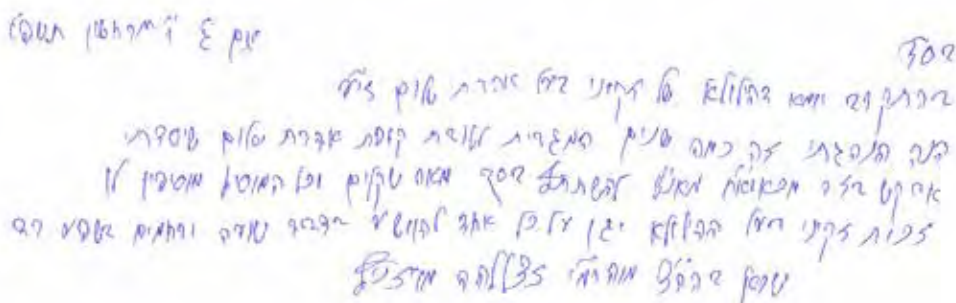
רח' אהבת שלום 13

קרית ויזניץ בני ברק 5161314

טל: 03-6748494 • פקס: 03-6772844

בס"ד, לקראת הילולא קדישא דמוך רבנו הק' האהבת שלום' זי"ע, מרחשון תשפ"ו

א"ש קודש!

בס"ד יום ג' ו' מרחשון תשפ"ו
בהתקרב יומא דהילולא של זקני בעל 'אהבת שלום' זי"ע
חנה הנהגתי זה כמה שנים המגבית לטובת קופת אהבת שלום שיסדתי
אבקש בזה מכאוו"א מאנ"ש להשתתף בסך 100 שקלים וכל המוסיף מוסיפין לו
זכות זקני בעל הילולא יגן על כל אחד להזושע בדבר ישועה ורחמים בשפע רב
טוב עיניי מוה"ר (35) אה"ר מו"ס

בס"ד יום ג' ו' מרחשון תשפ"ו

בהתקרב יומא דהילולא של זקני בעל 'אהבת שלום' זי"ע

חנה הנהגתי זה כמה שנים המגבית לטובת קופת אהבת שלום שיסדתי

אבקש בזה מכאוו"א מאנ"ש להשתתף בסך 100 שקלים וכל המוסיף מוסיפין לו
זכות זקני בעל הילולא יגן על כל אחד להזושע בדבר ישועה ורחמים בשפע רב

דְּבַר אֵל כָּל קְהֵלְכֶם מִתּוֹךְ הָאִשׁ וַיְכַתְּבֶם

רשימות גבאי הצדקה למגבית קופת 'אהבת שלום'

בכל בתי המדרש וקהילות אנ"ש בארה"ק ובחו"ל, מתפרסמת בנפרד

טל' ישיר לתרומות: 077-543-9730

נא לציין את השם המלא

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

הגבאים

ראו נא האור כי טוב הוא!

לאחר עמל ויגיעה, מנופה ב"ג נפה, יוצא בס"ד לאור עולם, האי ספרא קדישא שלא זו משולחנם של מאורי דור ודור

אהבת שלום

להרה"ק רבי מנחם מענדליר מקאסוב זי"ע

בהוצאה מהודרת ומאירת עיניים
ועליו ביאור א"ש החיים'
המשורב להפליא בתוך דברות קדשו להבנת הלימוד
בביאור צה עבודת הקודש נערכה ע"י מופלגי תורה וחסידות

בפיקוח וביקורת רבני המכון

הרה"ג מנחם מענדליר הגר שליט"א חרב"ג מרן אדמו"ר שליט"א
הרה"ג רבי משה פרידמן שליט"א | הרה"ג שאול גרינברגר שליט"א - מושב"ק
וסמכו ידיהם עליו רבנים ומשפיעים העוסקים בהנחלת לימוד החסידות בדרך רבוה"ק

קרו הברכה
והתענו על רב שלום!

מוקדי המכירה הייחודיים
יקפסמו מ"ה בימים הקרובים